NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

Aatsitassanut tunngasunik suliaqarneq pillugu Inatsisartunut nassuiaat

2024

Imai

1. Siulequtsiussaq 5
2. Aatsitassat 6
2.1. Aatsitassanut akuersissutit amerlassusaat suussusaallu 7
2.2. Aatsitassarsiorluni misissuinermi aningaasartuutit 8
2.3. Asimi ingerlatassat 9
2.4. Utertitsinerit aamma immikkut qinnuteqartitsinerit 10
2.5. Aatsitassarsiorluni misissuinermi suliassat siuarsimasut 10
2.5.1. Ivigtût 11
2.5.2. Amitsoq 11
2.5.3. Maqqagai 12
2.5.4. Majoqqap Qaava 12
2.6. Piiaanermi suliassat 13
2.6.1. Kalaallit Nunaata kujataani kuultisiorfik 13
2.6.2. Aappaluttumi rubinisiorfik safirisiorfillu 14
2.6.3. Naajat eqqaanni anorthositinut aatsitassarsiorfik 14
2.6.4. Citronen Fjordimi aqerlunut zinkinullu suliassaq 15
2.6.5. Killavaat Alannguanni aatsitassat qaqutigoortut 15
2.6.6. Moriusap eqqaani titaniuminut suliassaq 15
3. Najukkani aatsitassanut tunngasunik suliaqarnerit 16
3.1. Annikitsumik aatsitassarsiorneq 2010-2024 16
3.2. Inatsit nutaaq, aaqqissuussineq nutaaq 17
4. Avammut annissuinissamut akuersissutit 18
5. Ikummatissiassat 19
5.1. Ikummatissiassanut akuersissutinut nutaanut qujaannarneq 19
5.2. Ikummatissiassanut akuersissutit ingerlatsivigineqartut 20
6. Ujarassiornermi ilisimatuussutsikkut suliniutit 21
6.1. Nunap assiliorneq 21
6.1.1. Nunap sannaanut nunap assingi 1:100 000 angissuseritillugu 21
6.1.2. Grafiteqarsinnaanera 21

6.1.3. Ujaqqanik pinnersaasiassanik peqarfiit 22
6.1.4. Nunani avannarlerni piujuartitsiviusumik aatsitassarsiorfimmik ingerlatsineq 22
6.1.5. Kap Simpsonip eqqaani aatsitassaqarsinnaanera 22
6.1.6. Niaqunngunami PGE-nik peqarsinnaanera 23
6.1.7. Tikiusaami aatsitassat qaqutigoortut 23
6.1.8. Remote Sensing 23
6.1.9. Tunumi granitit 23
6.1.10. Kalaallit Nunaata kujataani pegmatit-ini lithium-eqarsinnaanera 23
6.2. Qarasaasiatigut paasissutissaasiviit 24
6.2.1. Aatsitassanik peqarfinnut qarasaasiatigut paasissutissaasiviit 25
6.2.2. Geokemiskinut qarasaasiatigut paasissutissaasivik 26
6.2.3. Nunap sannaanut tulleriissaartumik qarasaasiatigut paasissutissaasivik 26
6.2.4. Qillerummit qaqitanut qarasaasiatigut paasissutissaasivik 27
6.2.5. CCS-inut qarasaasiatigut paasissutissaasivik 27
6.2.6. Allakkianut qarasaasiatigut paasissutissaasivik (DODEX) 28
6.2.7. Nordic Ore Deposit Qarasaasiatigut paasissutissaasivik (NODD) 28
6.2.8. Paasissutissat nalunaarsukkat pisinnaatitsissummik pigisaqartuneersut 28
6.2.9. Eqqakkanut inissiisarfinnut nunaminertanullu mingutsinneqarsimasunut qarasaasiatigut paasissutissaasiviit 29
6.3. Qaqqat sisoorneri 29
6.3.1. Tunngaviusoq 29
6.3.1.1. Paasiniaalluni misissuineq 29
6.3.1.2. Qaqqat sisoortarnerinik misissuinerit 30
6.3.2. Qaqqanik qajannartortalinnik nakkutiginninneq 30
6.3.3. Siunissami periarfissat 31
6.3.4. Innuttaasunik akuutitsineq 31
6.4. Carbon Capture and Storage (CCS) 31
6.4.1. CCS-nut periarfissaqarfiusunik paasiniaaneq 32
6.5. Qillerummit qaqitanut toqqorsivik 32
7. Nittarsaassineq 34

7.1. Nittarsaassilluni nuisitsinerit 34

7.2. Inuit akornanni attaveqatigiittarfiit aamma nittartagaq 35

7.3. Saqqummersitat 36

7.4. Ujarassiorit 36

8. Maleruagassiineq 38

8.1. aatsitassat pillugit ingerlatallu tamatumunnga pingaarutillit pillugit inatsisartut inatsisaat nr. 7, 7. december 2009-meersoq (aatsitassanut ikummatissanullu inatsit) 38

8.2. Aatsitassanut tunngasunik suliaqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 26, ulloq 13. juni 2023-meersoq (aatsitassanut tunngasunik suliaqarnermut inatsit) 38

8.3. Najukkani aatsitassanut tunngasunik suliaqarnerit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 34, ulloq 4. juni 2024-meersoq 39

8.4. Peqquserlunnernik pitsaaliuinermut politikki 39

1. Siulequtsiussaq

Aatsitassanut suliassaqarfik nunarsuarmi takuneqartartunit pisartuniillu annertuumik sunnersimaneqarpoq. Ineriartorneq ujartuinermit aammalu annaaneqarsinnaasunik aningaasassarsisinnaanermit ingerlatinneqarpoq. Ukiuni makkunani aatsitassanik annertuunik arlalinnik ujartuisoqarpoq, kisianni suliniuterpassuit annaaneqarsinnaasunik aningaasassarsisinnaanngillat, tamannalu ajornarpat aatsitassat nunap iluaniiginnartussaapput. Taamaattumik Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiorfissanik ineriartortitsinissamut aporfiusartut oqaloqatigiissutiginiarlugit, nunanik aatsitassanik eqqussuisartunik oqaloqateqarnissaq suleqateqarnissarlu Naalakkersuisut ukkataraat. Suliassaq tassaavoq nunatsinni nunap ilua pillugu ilisimasaqarnerulersitsinissaq aammalu suliniutitta, nunat aatsitassanik eqqussuisartut, suliffissuit aningaasaliisartullu akornanni suleqatigiilersitsinissaq. Qujanartumik nunatsinni nunap ilua soqutigineqarluarpoq aammalu nunarsuarmi tuniluuttoqalernera sioqqullugu pisunut sanilliullugu aningaasaliisarnerit qaffasissusaat aalajaatsuuvoq annertusiartulaarlunilu. Nunatsinni nunap sannaa pitsaasuuvoq, paasisimasaqarpugut inatsisigullu pitsaasuupput. Taamaattumik aatsitassarsiornermut suliassaqarfeqalivinnissamut tunngavissaqareerpugut.

Nassuiaat manna 2024-2025-mi ukiuunerani suliarineqarpoq. Ingerlatseqatigiiffiit aatsitassarsiornissamut akuersissummik peqartut nalunaarusianik arlalinnik nassiussinissamik pisussaaffeqarput. Ilanngullugit aatsitassarsiorluni misissuinermut aningaasartuutit pillugit nalunaarusiat aamma nunap sannaanut nalunaarusiat. Nalunaarusiat taakkua ukiup tulliani nassiunneqartarput. Tassa imaappoq, nalunaarusiat arlallit ukiumut 2024-mut tunngassuteqartut, aatsaat ukiup 2025-p ingerlanerani pissarsiarineqarsinnaalissapput, aammalu matuma allanneqarnerata nalaani 2024 pillugu paasissutissat tamakkerlugit pigineqanngillat. Taakkua tamatuma kingorna nassuiaatini ilanngunneqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq.

Atuarluarina.

Naaja H. Nathanielsen
Inuussutissarsiornermut, Aatsitassanut, Nukissiutinut, Inatsisit Atuutsinneqarnerannut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoq

2. Aatsitassat

Aatsitassanut suliassaqarfiup 2010-mi akisussaaffigilerlugu tiguneqarnissaa sioqqullugu Naalakkersuisut aatsitassanut suliassaqarfimmi periusissiat akuerereerpaat. Ikummatissiassanut suliassaqarfik annertuumik ukkatarineqaqqaaraluarpoq, kisianni piffissap ingerlanerani aatsitassanut suliassaqarfiup ukkatarineqarnera sakkortusineqarpoq.

”Uuliasiornermut aatsitassanullu periusissiaq 2014-2017” ataatsimoortoq, tamatuma kingorna uuliasiornermut suliassaqarfimmut aamma aatsitassanut suliassaqarfimmut periusissianik marlunnik taarserneqarpoq, tassalu ”2020-2024-mut uuliasiornermut periusissiaq” aamma ”2020-2024-mut aatsitassanut periusissiaq”.

Ulloq 24. juni 2021 Naalakkersuisut siunissami uuliasiorluni gassisiorlunilu misissuisarnissat tamaasa unitsinniarlugit aalajangernerannut atatillugu, ”2020-2024-mut uuliasiornermut periusissiaq” atorunnaarsinneqarpoq.

2020-2024-mut Kalaallit Nunaanni Aatsitassanut periusissiaami aningaasaqarnerup assigiinngisitaartuutinnissaa, suliffissanik nutaanik pilersitsinissaq, inuussutissarsiutinut pioreersunut piginnaasaqarnerit suliassallu aammalu nunap karsiata isertitaqarnissaanut tapertaanissaa, nunarpullu tamakkerlugu aningaasaqarnikkut ineriartortitsinermut iluaqutaanissaa pillugit takorluugaqarluni, siusinnerusukkut periusissiaasartut tunngavigineqarput.

Aatsitassanut periusissiaq 2025-2029 nutaaq 2025-mi januaarimi Naalakkersuisunit akuerineqarpoq. Periusissiami ukkatarinniffiit sisamat ukkatarineqarput: 1) Piujuartitsineq aamma inuiaqatigiit, 2) Aningaasaliinissamut killissaliussat kajungernartut, 3) Aatsitassat pisariaqartinneqarlutik pingaarutillit aamma 4) Nunap assiliorneq aamma nunap sannaanut paasissutissat nalunaarsukkat.

Nunarsuarmi aatsitassanik ujartuinerup Kalaallit Nunaanni nunap iluanik ukkatarinninnerulersitsinissaa aatsorsuutigineqarpoq. Kisianni nunap sannaata pitsaasuunerata eqqumaffiginnilersitsinerinnaa naammanngilaq. Aatsitassarsiorfissanik ineriartortitsinissaq ukiorpassuit ingerlaneranni annertoorujussuarnik aningaasaliiviusussaavoq, taamaattumillu aningaasaliisartut annaasaqarsinnaasarnerisa annikillisinnissaa pisariaqartinneqarpoq. Suliassaq taanna ilaatigut politikkikkut aammalu niuerfinniinnaanngitsoq, aaqqiivigineqassaaq. Taamaattumik aningaasaliinernut killissaliussanik suliaqarnissaq, piffissami periusissiap atuuffissaani nutaami suliassaavoq pingaaruteqartoq. Tamatuma saniatigut allaffissornerup eqaannerulersinnissaanik suliaqarneq ingerlaannassaaq.

Nunami namminermi suliassaqarfimmi atorfinnut najukkaneersut pilerilersinniarlugit innuttaasunut atitunerusumik annguttarnissaq ukkatarineqassaaq. Tassani pineqarput inissisimaffinni tamaginni atorfinitsitsinerit, angutinut arnanullu siunnerfeqartinneqartut.

Kiisalu annikitsumik aatsitassarsiornermut suliassaqarfiup nukittorsarnissaa annertusarneqarnissaalu ersarissumik pingaartinneqarpoq.

Piffissami periusissiap atuuffissaani pisussami nunani tamalaani suleqatigisartakkanut attaveqarnerit isumaqatigiissutillu nukittorsarniarpagut. Nunat kattuffiillu arlallit ataasiakkaarlugit arlariiutillugillu suleqatigereerpagut. Tamanna ingerlaannassaaq aammalu nunanut aatsitassanik

eqqussuisartunut, aningaasaliisartunut aammalu suliffissuarnut aatsitassaatitsinnik pisisarsinnaasunut attaveqarfeqarnigut annertusitillugit annertusaassaagut.

Nunatsinni aatsitassarsiornermut suliassaqarfiup ineriartortinneqarneranik suliaqarneq aallaaviatigut nunanut tamalaanut sammitinneqarpoq. Kisianni suliaqarnermut tamarmut tunngavigisat, nunatsinni isumalluutit innuttaasunut iluaqutaasumik atorluarneqarnissaat pillugu anguniagaqarnermiipput. Aatsitassanik piiaaneq Kalaallit Nunaannut iluaqutaassaaq.

2.1. Aatsitassanut akuersissutit amerlassusaat suussusaallu

Takussutissiaq 1: Piffissami 2015-2024, aatsitassarsiornissamut akuersissutit amerlassusai

Akuersissutip suussusaa	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024*
Misissueqqaarneq	17	11	7	8	13	10	13	16	17	13
Aatsitassarsiorluni misissuineq	70	58	50	61	64	66	77	84	85	83
Aatsitassanik piiaaneq	6	7	6	6	5	7	6	6	6	6

*) 2024-mut kisitsisit Aatsitassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqarfiup IT-nut periaasianit ulloq 30. december 2024 tigusaapput. Kisitsisit akuersissutinik atorunnaareersunik imaluunniit 2024/2025-mi ukiup nikinneranni atorunnaartussanik, kisianni utertitsinissaq imaluunniit akuersissutip sivitsorneqarnissaa pillugu suliassamik suliarinninnerup 2025-mi qaammatini pingasuni siullerni aatsaat naammassineqartussatut naatsorsuutigineqartunik, , imaqarput.

Misissueqqaarnissamut akuersissut
Pisinnaatitsissummik pigisaqartoq killilimmik annertussusilinnik aallarniutaasumik, alapernaarsuilluni misissuinernik suliaqarnissamik kissaateqartillugu, misissueqqaarnissamut akuersissut nalinginnaasumik atorneqartarpoq. Misissueqqaarnernut taamaattunut, sumiiffimmi pineqartuni aallarniutaasumik nalilersuinissaq, nalinginnaasumik siunertaasussaavoq. Misissueqqaarnissamut akuersissut kisermaassisussaatitaatitsinngilaq. Taamaalilluni akuersissutinik assingusunik sumiiffimmut ataatsimut allanut tunniussinissamut, misissueqqaarnissamut akuersissut akornusiisanngilaq.

Aatsitassarsiorluni misissuinissamut akuersissut
Aatsitassarsiorluni misissuinissamut akuersissut nunaminertap aalajangersimasup iluani aatsitassanik aatsitassarsiorluni misissuinermik suliaqarnissamut kisermaassisussaatitaaffiliivoq. Aatsitassarsiorluni misissuinissamut akuersissummi ingerlatassat misissueqqaarnissamut akuersissummiit, annertunerujussuussaapput. Tassani ilaasinnaapput misissuinerit sukumiinerusut, assersuutigalugu geologiskinik, geokemiskinik aamma geofysiskinik misissuinerit qillerinerillu kiisalu sulluliornerit qaarusuliornerillu.

Piiaanissamut akuersissut
Piiaanissamut akuersissut sioqqutsisumik aatsitassarsiorluni misissuineq tunngavigalugu tunniunneqartarpoq, aammalu aatsitassarsiorfimmik suliaqarnissamut sanaartorneq tunisassiornerlu ilaatinneqartarlutik.

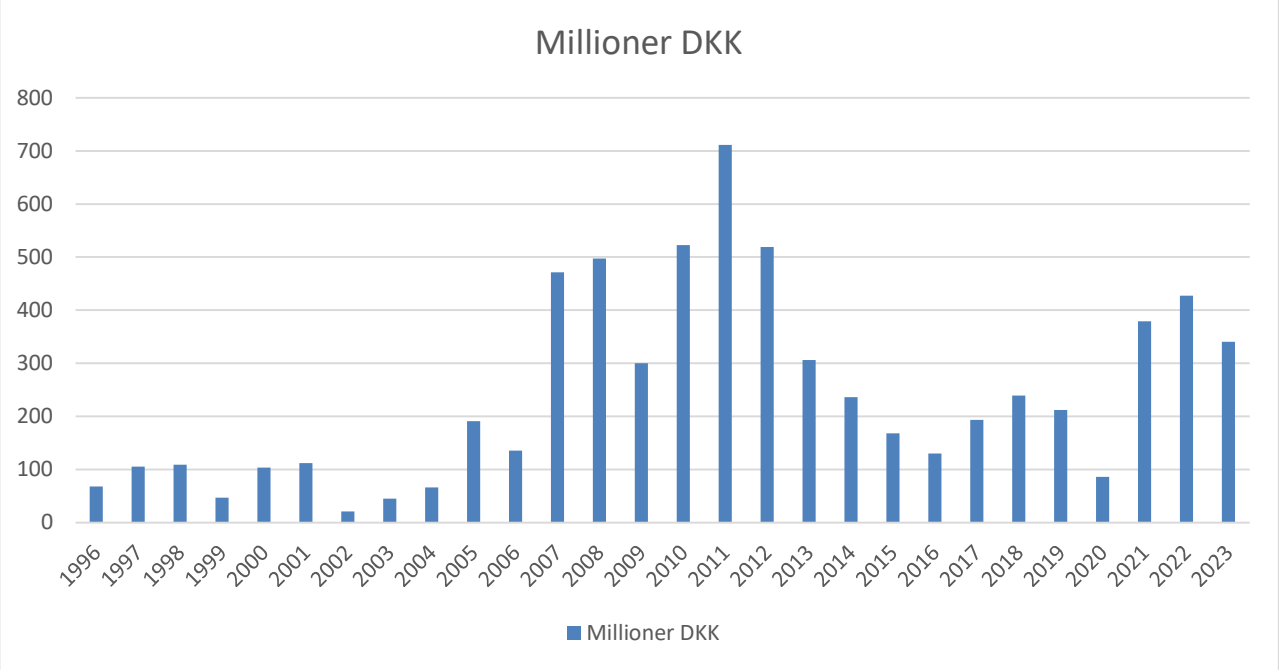
Oqaatigineqassaaq akuersissutinut ataasiakkaanut assigiinngitsunut tamaginnut pisussaaffinnik assigiinngitsunik ilaatitsisoqartarmat, tassani ingerlatseqatigiiffik ingerlatassanik aalajangersimasunik ingerlatsinissamut aningaasaqarnikkut isumalluutinik immikkoortitsisussaalluni. Aallaaviatigut misissueqqaarnissamut akuersissutinut pisussaaffiliinerit annikinnerusarput, tulliullugu aatsitassarsiorluni misissuinissamut akuersissummiit piiaanissamut akuersissummut pisussaaffiit ingerlaavartumik annertusiartuaartarput.

2.2. Aatsitassarsiorluni misissuinermi aningaasartuutit

Aatsitassarsiorluni misissuinermut ingerlatseqatigiiffiit aatsitassarsiorluni misissuinermi ingerlataminnut aningaasartuutiminnik ukiut tamaasa nalunaarutiginnittarput. Matuma kinguliani titartagartaliussami ingerlatseqatigiiffiit ukiuni kingullerni aatsitassarsiorluni misissuinermut aningaasartuutaat katillugit allassimapput.

Nassuiaatip siuliani: *Aatsitassarsiorluni ingerlatat pillugit Inatsisartunut nassuiaat 2018-2023*, aatsitassarsiorluni misissuinermut aningaasartuutit naatsorsorneqarneranni kukkuneqartoq, nassuiaatip matuma suliarineqarnerata nalaani Aatsitassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqarfiup eqqumaffigilerpaa. Siusinnerusukkut nassuiaammi 2011-2019-imut aatsitassarsiorluni misissuinermut aningasartuutit appasippallaamik naatsorsorneqarsimapput.

Aatsitassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqarfiup qitiusumi IT-nut periaatsit ilaat 2019-imi taarsersimavaa. Maannakkut IT-mi periaatsimi atorneqartumi piffissamut 2020 sioqqullugu paasissutissat eqqortut takutinneqanngillat. Taamaattumik matuma kinguliani titartagartaliussami 1996-2019-imut kisitsisit, tamatumunnga taarsiullugu Aatsitassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqarfiup toqqorsiviani paasissutissanit pereersunit aaneqarput. 2020-miit siumut kisitsisit kisimik IT-mi periaatsimit maannakkut atorneqartumit aaneqarput.

Ilusiliaq 1: Aatsitassarsiorluni misissuinermi aningaasartuutit 1996-2024

Covid-19-ip nunarsuarmi tuniluunnerata sunniinera aatsitassarsiorluni misissuinermi aningaasartuutit pillugit ilusiliami ukiumut 2020-mut tunngasut ersarissumik

takuneqarsinnaapput. Nunatsinni nunarsuarmilu angalanerit killilersorneqarnerat, mattusimagallarnissamut aalajangersakkat allallu assingusut covid-19-imut suliniutissat, asimi pisussanut pilersaarutit pilersaarutigineqartut ingerlannissaannut periarfissaqarneq ajornakusoortippaat. Asimi pisussanut pilersaarutit pilersaarutigineqartut annertuumik kingusinnerusumut kinguartiterneqarput, tamannalu 2021-mut aamma 2022-mut kisitsisini takuneqarsinnaavoq, takutinneqarluni aatsitassarsiorluni misissuinermut aningaasartuutit nunarsuarmi tuniluuttoqarnera sioqqullugu pisunit qaffasinnerullutik annertuumik qaffassimasut. Qaffariartornerat 2022-mi ingerlaannarpoq. 2023-mut kisitsisit kinguariarnermik tikkuussipput, kisianni qaffasissusaat, nunarsuarmi tuniluuttoqarnera sioqqutitsiarlugu ukiunit pisunit, suli qaffasinnerupput. Aatsitassarsiorluni misissuinermut aningaasartuutinik nalunaarutiginninnerit nikingasumik pisarput. Tassa imaappoq, ukiumi aatsitassarsiorluni misissuinermut aningaasartuutit nalunaarutiginissaannut killigititaq aatsaat ukiup tullianiittarpoq. Assersuutigalugu 2024-mi aatsitassarsiorluni misissuinermut aningaasartuutit nalunaarutiginissaannut killigitinneqarpoq ulloq 1. april 2025. Taamaattumi 2024-mut kisitsisit matuma allanneqarnerani (december 2024) pigineqanngillat.

2.3. Asimi ingerlatassat

Aatsitassanik misissueqqaarnissamut imaluunniit aatsitassarsiorluni misissuinissamut akuersissummik tunniussinermi pisinnaatitsissummik pigisaqartup qaqqami sunilluunniit suliaqarsinnaalerneranik, imminermini kinguneqartussaanngilaq. Ingerlatassat aalajangersimasumik annertussuseqartut immikkut qinnuteqaatigineqartussaapput akuerineqaqqaartussaallutillu. Qinnuteqaatit Aatsitassanut oqartussamit suliarineqartarput, aammalu suliarinninnermut ilaatillugu qinnuteqaat pisortani oqartussani attuumassuteqartuni tusarniaassutigalugu nassiunneqartarpoq, ilanngullugu aamma kommuni.

Ingerlatseqatigiiffiit upernaakkut asimi ingerlatassaminnut akuersissuteqarnissamik qinnuteqartarput, tamatuma kingorna ingerlatassat aatsaat piffissami suliaqarfiusumi kingusinnerusukkut ingerlanneqartarlutik. Tamatuma kingunerisaanik piffissap ingerlanerani allanngortoqarsimasinnaavoq, assersuutigalugu aningaasalersuutissaqannginneq, sila pissutaalluni imaluunniit ingerlasussanik piareersaanermi anigorniagassaqarnerit. Tamatuma kingunerisinnaavaa, asimi ingerlatassat piviusunngortinneqanngitsoornerat, imaluunniit pilersaarutaaqqaartunit annikinnerusumik taamaallaat piviusunngortitsisoqartoq. Taamaattumik akuersissuteqarnerit, asimi ingerlatassanit pissusiviusuni ingerlanneqartunit, amerlanerusinnaapput.

Kommunini tallimani tamaginni asimi ingerlatassanut akuersissuteqarnerit katillugit 36-t nalunaarutigineqarsimapput. Asimi ingerlataqarnerit qanoq amerlatigisut kommunini tamaginni kalluaasimanersut, matuma kinguliani takussutissiami takuneqarsinnaavoq. Ingerlatassat ataasiakkaat kommunit killeqarfii akimorlugit ingerlanneqarput, taakkunanilu ingerlatarineqartoq kommunini tamaginni kisitsisini ilaatinneqarpoq:

Takussutissiaq 2: 2024-mi asimi ingerlatassanut akuersissuteqarnerit kommuninut agguarlugit

Avannaata Kommunia	3
Qeqertalik Kommune	2
Qeqqata Kommunia	4
Kommuneqarfik Sermersooq	14
Kommune Kujalleq	18

2.4. Utertitsinerit aamma immikkut qinnuteqartitsinerit

Misissueqqaarnissamut aamma aatsitassarsiorluni misissuinissamut akuersissutit amerlanerpaartai nalinginnaasumik qinnuteqarnermut periaatsit atugassarititaasullu nalinginnaasut tunngavigalugit tunniunneqartarput. Taamaattoq sumiiffinni immikkuullarissuni, atugassarititaasut immikkut ittut tunngavigalugit neqeroortitsinissaq periarfissaqarpoq. Sumiiffiup siusinnerusukkut piiaanissamut akuersissummi pineqartunut ilaasimasup, qinnuteqarfigineqartussatut nutaatut ammaqqinneqarnerani, taamatut periarfissaqarneq nalinginnaasumik atorneqartarsimavoq. 2024-mi immikkut qinnuteqartitsisoqanngilaq.

Nuup Kangerluani Isukasiani saviminissamik peqarfik

London Mining Greenland A/S sumiiffimmut Isukasianut – aamma Isuanik taagorneqartumut – Nuup avannamut kangiani sermersuarmut killittumut, 2013-imi piiaanissamut akuersissummik tunineqarpoq. Suliassami siunnerfigineqarpoq saviminissaq.

Piiaanissamut akuersissutit allat assigalugit Isukasiani piiaanissamut akuersissummi killiliussat arlallit ilaatinneqarput. Ilaatigut piiaanissamut matusinissamullu pilersaarutit akuersissuteqarfigineqarnissaannut killigititaq aamma piiaanerup qaqugu kingusinnerpaamik aallartinnissaanut killigititaq. Killigititanut taakkununnga siunertaavoq suliassap siumut ingerlanissaata qulakkeernissaa. Taamaalilluni ingerlatseqatigiiffiup aatsitassarsiorfeqalernissani oqaatigalugu, pissusiviusuni aatsitassarsiornermik suliaqarani, soqutiginnittuusinnaasunut allanut sumiiffimmi mattussiinnannginnissaa pinngitsoortinneqassaaq.

Isukasiani piiaanissamut akuersissummut pisinnaatitsissummik pigisaqartoq pingasoriarluni killigititanik sivitsuinissamut akuerineqartarsimavoq. Ilaatigut nunarsuarmi saviminissamut akigititat appariartornerat innersuussutigalugu. Ingerlatseqatigiiffiup sisamassaannik killigititanik sivitsuinissamik qinnuteqarneranut atatillugu Naalakkersuisut itigartitsipput. Suliassami tamatuma tungaanut piiaanissamut matusinissamullu pilersaarutinut tunngatillugu siumut ingerlasoqannginnera kiisalu pisinnaatitsissummik pigisaqartup qularnaveeqqusiussassamut kontomut akiliisimannginnera tunngavigalugit, itigartitsinissaq pillugu aalajangiisoqarpoq. Killigititamik sivitsuinnginnerup sunniutigisaanik, piiaanissamut akuersissummi killigititat atuuttut atuutiinnarput. Killigititat taakkua atuuffissaat 2020-mi ukiup affaani kingullermi naapput. Taamaalillutik killigititat atuuffissai naapput, akuersissullu maannakkut utertinneqaleruttorpoq.

Utertitsineq naammassereerpat, sumiiffik qinnuteqaatinut nutaanut ammaqqinneqassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

2.5. Aatsitassarsiorluni misissuinermi suliassat siuarsimasut

Aatsitassarsiorluni misissuinermut ingerlatseqatigiiffiit ineriartortitsinerminni killiffii assigiinngissinnaasarput. Ilai aatsaat aallarteqqaarnerpiamiipput, tassani sumiiffik aatsaat paasisassarsiorfigileruttorlugu. Pilersaarutilli allat siuarsimasorujussuusarput piiaanissamut

akuersissummut ikaarsaarnissartik qanillivissimasarlugu. Takussutissiaq 1-imi matuma kingulianiittumi aatsitassarsiorluni misissuinermi suliassat siuarsimanerpaat ilai allassimapput.

Takussutissiaq 3: 2024-mi decembarimi aatsitassarsiorluni misissuinermi suliassat siuarsimasut

Ingerlatseqatigiiffik	Akuersissutip normua	Aatsitassaq	Kommuni	Nunami sumiiffimmi taaguut
Eclipse Metals Limited Greenland	2007-45	Kvarts-it aamma aatsitassat qaqutigoortut	Kommuneqarfik Sermersooq	Ivigtût
Greenroc Graphite Limited	2013-06	Grafit	Kommune Kujalleq	Amitsoq
Greenland Resources A/S	2018-11	Molybdæn	Nuna Allanngutsaaliugassaq	Malmbjerget
Greenland Anorthosite Mining A/S	2019-162	Anorthosit	Kommuneqarfik Sermersooq	Majoqqap Qaava

2.5.1. Ivigtût

Suliassaq Kalaallit Nunaata kitaani Arsuup kangiani Kangilinnguani inissisimavoq. Sumiiffik aamma Ivigtût eqqaani orsugiassiorfittut matuneqareersutut ilisimaneqarpoq. Sumiiffimmi periarfissat arlaqarput: 1) Orsugiassiorfiusimasumit sinneruttuni aatsitassanik piiaaneq. 2) Kvartsinik, aatsitassarsiorfitoqqap ataaniittunik piiaaneq. 3) Sumiiffiup eqqannguaniippoq aatsitassat qaqutigoortunik peqarfik, ingerlatseqatigiiffiup aamma piiaavigissamaagaa. Ivitgtûni peqarfik kiisalu aatsitassarsiorfitoqqap sumiiffia aatsitassat qaqutigoortut saffiugassartaannik, mingutsitsinngitsumik teknologiiliornermut, soorlu biilit motoorii innaallagiamoortut, anorisaatinut erngullu nukinganut turbinit, atorneqartussatut piumaneqartunik, imaqarpoq.

Suliassap nassuiaataanut missingiut siulleq aammalu Avatangiisinut Sunniutaasussanik Nalilersuinissamut (VVM) amma Inuiaqatigiinni piujuaannartitsisumik ingerlatsinermik nalilersuinissamut (VSB) suliakkiissutinut najoqqutassaq, pisinnaatitsissummik pigisaqartup 2023-mi ukiup affaani siullermi nassiuppai. Suliassanik suliarinninneq ingerlavoq.

2.5.2. Amitsoq

Suliassaq Kalaallit Nunaata kujataani Nanortallip avannamut kangiani 25 km missaannik ungasissusilimmi inissisimavoq, tassani oqaluttuarisaanermi grafit-inut aatsitassarsiorfimmik siusinnerusukkut ingerlatsisoqarsimavoq. Maannakkut suliassami grafit-it, EU-mi aamma USA-mi aatsitassatut pisariaqartinneqarlutik piumaneqartutut isigineqartut, aamma siunnerfigineqarput. Grafit ilaatigut biilini innaallagiatortuni batteriinut atorneqartarpoq, taamaattumillu mingutsitsinngitsumut allanngoriartortitsinerup qulakkeernissaanut pingaaruteqarluinnartumik inissisimalluni.

Suliassamut nassuiaammut missingiut siulleq aamma Avatangiisinut Sunniutaasussanik Nalilersuinissamut (VVM) aamma Inuiaqatigiinni piujuaannartitsisumik ingerlatsinermik nalilersuinissamut (VSB) suliakkiissutinut najoqqutassat, pisinnaatitsissummik pigisaqartup 2023-mi ukiup affaani kingullermi nassiuppai. 2025-mi ukiup affaani siullermi tamanut ammasumik piareersaataasumik tusarniaanissaq naatsorsuutigineqarpoq.

2024-mi septembarimi ingerlatseqatigiiffik piiaanissamut akuersissummik qinnuteqarpoq. Qinnuteqaat 2025-mi naammassillugu suliarineqassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

2.5.3. Maqqagai

Suliassaq Station Mestersvigip qanitaani Nuna allanngutsaaliugassami inissisimavoq. Suliassami molybdæn, ilaatigut sisaat qajannaannerulersinnissaannut sisannik tunisassiornermi atorneqartartoq, siunnerfigineqarpoq.

2021-p aallartinnerani Avatangiisinut Sunniutaasussanik Nalilersuinissamut (VVM) aamma Inuiaqatigiinni piujuaannartitsisumik ingerlatsinermik nalilersuinissamut (VSB) suliakkiissutinut najoqqutassat tamanut ammasumik piareersaataasumik tusarniaassutigineqarput. Piareersaataasumik tusarniaaneq tunngavigalugu pisinnaatitsissummik pigisaqartup suliakkiissutinut najoqqutassat naleqqussarpai. Naalakkersuisut suliakkiissutinut najoqqutassat iluarsisat 2022-mi akueraat.

Pisinnaatitsissummik pigisaqartoq maannakkut VVM-imut aamma VSB-imut nassuiaatinik suliaqaleruttorpoq. Nassuiaatit taakkua tamatuma kingorna tamanut ammasumik tusarniaassutigineqassapput.

2024-mi januaarimi ingerlatseqatigiiffik piiaanissamut akuersissummik qinnuteqarpoq. Qinnuteqaat 2025-mi ukiup affaani siullermi naammassillugu suliarineqassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

2.5.4. Majoqqap Qaava

Suliassaq Kalaallit Nunaata kitaani Qeqertarsuatsiaat eqqaanni Majoqqap Qaavani inissisimavoq. Aatsitassarsiorluni misissuinermi siunnerfigineqarpoq anorthosit, suliffissuaqarnermi siunertanut assigiinngitsunut atorneqartartoq, ilanngullugu glasfiberiliornermut, qalipaatiliornermut oqorsaatinullu atortussanik sanaartornermut.

2024-mi januaarimi ingerlatseqatigiiffik piiaanissamut akuersissummik qinnuteqarpoq. Qinnuteqaat 2025-mi ukiup affaani siullermi naammassillugu suliarineqassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

Avatangiisinut Sunniutaasussanik Nalilersuinissamut (VVM) aamma Inuiaqatigiinni piujuaannartitsisumik ingerlatsinermik nalilersuinissamut (VSB) suliakkiissutinut najoqqutassat 2021-mi tamanut ammasumik piareersaataasumik tusarniaassutigineqarput. Piareersaataasumik tusarniaaneq tunngavigalugu pisinnaatitsissummik pigisaqartup suliakkiissutinut najoqqutassat naleqqussarpai. Naalakkersuisut suliakkiissutinut najoqqutassat iluarsisat 2022-mi akueraat.

Pisinnaatitsissummik pigisaqartoq VVM-imut aamma VSB-imut nassuiaatinut missingiutinik suliaqarpoq. Taakkua tamanut ammasumik tusarniaassutigineqarnerat 2024-mi decembarimi aallarnerneqarpoq. Tusarniaareernerup kingorna, tusarniaaneq pillugu nassuiaammik, tusarniaanermut akissuteqaatinut ataasiakkaanut tamaginnut takussutissiartaqartumik oqaaseqaatitaqartumillu, ingerlatseqatigiiffik suliaqassaaq. Tusarniaaneq pillugu nassuiaat tunngavigalugu ingerlatseqatigiiffiup VVM-imut aamma VSB-imut nassuiaatit iluarsaatissavai, tamatumalu kingorna Naalakkersuisunut akuersissuteqarfigineqartussanngorlugit taakkua saqqummiunneqassapput.

2.6. Piiaanermi suliassat

Ingerlatseqatigiiffik aningaasarsiutigalugu nioqqutissiorsinnaassaguni piiaanissaminut akuersissummik peqartariaqarpoq. Ingerlatseqatigiiffiup sumiiffimmi akuersissuteqarfiusumi peqarfimmik piiarneqarsinnaasumik paasinarsisitsisimanissaa killissalersuisimanissaalu piumasaqaataavoq. Aatsitassanik isumalluutinik peqarfimmillu nalilersuineq nunani tamalaani malitassat akuerisaasut (JORC-imi malitassat assigisaalluunniit) tunngavigalugit pissaaq.

Maannakkorpiaq piiaanissamut akuersissutit 6-it tunniunneqarsimapput, taakkua matuma kinguliani takussutissiaq 4-mi allassimapput.

Takussutissiaq 4: 2024-mi decembarimi piiaanermut suliassat

Ingerlatseqatigiiffik	Akuersissutip normua	Aatsitassaq	Kommune	Nunami sumiiffimmi taaguut	Piiaanissamut akuersissut tunniunneqarpoq
Nalunaq	2003-05	Tamaasa qinngornernik ulorianartut ilaanatik	Kommune Kujalleq	Napasorsuaq	2003
Greenland Ruby A/S	2014-21	Rubinit Safirit	Kommuneqarfik Sermersooq	Aappaluttoq	2014
Lumina Sustainable Materials A/S	2015-39	Anorthosit	Qeqqata Kommunia	Naajat	2015
Ironbark A/S	2016-30	Zink aamma Aqerloq	Nuna Allanngutsaaliugassaq	Tarsarneq	2016
Tanbreez Mining Greenland A/S	2020-54	Aatsitassat qaqutigoortut	Kommune Kujalleq	Killavaat Alannguat	2020
Dundas Titanium A/S	2021-08	Iliminit	Avannaata Kommunia	Moriusaq	2021

2.6.1. Kalaallit Nunaata kujataani kuultisiorfik

Nalunaq 2003-mi piiaanissamut akuersissummik tunineqarpoq. Ingerlassaq Kalaallit Nunaata kujataani Nanortallip eqqaani Napasorsuarmi inissisimavoq. Pilersaarummi kuultisiorneq siunertarineqarpoq.

Ukioq 2003 aallarnerfigalugu aatsitassarsiorfik marloriarluni tunisassiornermik ingerlatsisarsimavoq. Aatsitassarsiorfik imminut akilersinnaajunnaarmat, pisuussutillu ilisimaneqartut annertunerpaatigut nungummata, nioqqutissiorneq 2013-imi unitsinneqavippoq. Nioqqutissiornerup unitsinnerani aatsitassarsiorfik matusinissamut pilersaarut akuerisaq naapertorlugu matuneqarpoq.

Ingerlatseqatigiiffik siusinnerusukkut Nalunaq-mi piiaanissamut akuersissummik tigumminnittoq aningaasaqarnikkut ajornartorsiulerpoq, 2015-imilu akuersissut ingerlatseqatigiiffimmut aallarterlaamut Nalunaq A/S-imut tunniunneqarluni. Aatsitassarsiorfitoqqap eqqaani nutaamik

misissueqqissaarnerit Nalunap aallartippai. Tamatumani isumalluutinik nutaanik nassaassaqarnersoq misissorneqalerpoq, aammalu aatsitassarsiorfiup aallarteqqinnissaa imminut akilersinnaanersoq misissorniarneqarluni.

2024-mi qaammatini pingasuni siullerni VVM-imut aamma VSB-imut nassuiaatinut missingiusiai tamanut ammasumik tusarniaassutigineqarput. Tassunga atatillugu Kalaallit Nunaata kujataani illoqarfinni nunaqarfinnilu kalluarneqartussani tamanut ammasumik tusarniaalluni ataatsimiititsinerit ingerlanneqarput, tassani ingerlatseqatigiiffimmit, kommunimit Naalakkersuisuniillu aallartitat peqataallutik. Tusarniaaneq tunngavigalugu ingerlatseqatigiiffiup VVM-imut aamma VSB-imut nassuiaatit nutarterlugit suliarai.

2024-mi juunimi Naalakkersuisut VVM-imut aamma VSB-imut nassuiaatit inaarutaasut akueraat. VSB-imut nassuiaat tunngavigalugu ingerlatseqatigiiffiup, kommunip aamma Naalakkersuisut akornanni suleqatigiinnissamut isumaqatigiissuteqartoqassaaq. Aamma taagorneqartoq *Impact Benefit Agreement*.

2024-mi novembarimi ingerlatseqatigiiffik ingerlatassat aalajangersimasut aallartinnissaannut akuersissuteqarfigineqarallarpoq. Akuersissuteqarallarnermut siunertaavoq, teknikkikkut ingerlasussat ilaannik atuutsitsiartuaarnissamut ingerlatseqatigiiffiup periarfissinneqarnissaa. Taamaalilluni ingerlatseqatigiiffik aatsitassarsiorfiup ammaqqikkiartuaarnissaanut aammalu Kalaallit Nunaata kujataani kuultinik tunisassioqqilernissamut periarfissaqalissaaq. Ingerlatseqatigiiffiup maannakkorpiaq aatsitassarsiorfimmi tunisassiornerup aallarteqqissinnaanissaanut teknikkinut pilersaarutit inaarutaasut suliarinissaat sulissutigaa. Tamakkiisumik tunisassiornerup aallarteqqissinnaalinnginnerani, misiliutitut tunisassiornerup aallarniutaasumik aallaqqaasiunnissaa naatsorsuutigineqarpoq, tassani atortorissaarutit assigiinngitsut misilerarneqassallutik ingerlanerissarluarneqassallutillu. Akuersissut naapertorlugu piiaaneq kingusinnerpaamik 1. januar 2026 aallarteqqinneqassaaq.

2.6.2. Aappaluttumi rubinisiorfik safirisiorfillu

Piiaanissamut akuersissut canadamiut aatsitassarsiorfiutileqatigiiffiannut True North Gemsimut 2014-imi tunniunneqaqqaarpoq. Greenland Ruby A/S-ip 2016-imi piiaanissamut akuersissut tiguaa. Suliassaq Qeqertarsuatsiaat eqqaanni Aappaluttumi inissisimavoq. Suliassaq rubininik safirinillu aappaluartunik piiaanissamut sammitinneqarpoq.

Ukiualunni tunisassioreerluni pisinnaatitsissummik pigisaqartoq 2022-p naanerani piiaanermik ingerlataminik unitsitsigallarnissamik qinnuteqarpoq. 2024-mi aasaanerani ingerlatseqatigiiffik akiliisinnaajunnaartutut nalunaarutigineqarpoq. Aatsitassanut oqartussaq taamanikkulli akiliisinnaajunnaarnermi pigisanut tunngasutigut oqaloqateqalerpoq. Oqaloqateqarneq 2025-mi ingerlaqqissasoq naatsorsuutigineqarpoq.

2.6.3. Naajat eqqaanni anorthositinut aatsitassarsiorfik

2015-imi piiaanissamut akuersissut Hudson Greenland A/S-imut tunniunneqarpoq. Ingerlatseqatigiiffiup tamatuma kingorna Lumina Sustainable Materials A/S-imut taaguutini allanngortippaa, kisianni ingerlatseqatigiiffik ingerlatseqatigiiffioqqaartutut taannaaginnarpoq. Suliassaq Naajat (White Mountain) eqqaani, Kangerlussuup kujataata kitaani 60 km missaannik ungasissusilimmi Kangerlussuup Kangerluata avannarpasinnerusortaani inissisimavoq.

Suliassaq aatsitassamut anorthositimut sammitinneqarpoq. Attaveqaasersuutinik inaarutaasumik sanaartorneq 2018-imi naammassineqarpoq aammalu 2018-imi decembarimi aatsitassarsiorfimmi tunisassiorneq aallartilluni.

2.6.4. Citronen Fjordimi aqerlunut zinkinullu suliassaq

Ironbark A/S 2016-imi decembarimi piiaanissamut akuersissummik tunineqarpoq. Suliassaq Kalaallit Nunaata avannaani Tarsarnermi Citronen Fjorden qanitaani inissisimavoq. Suliassaq zinkinut aqerlunullu sammitinneqarpoq.

Ingerlatseqatigiiffiup piiaanissamut matusinissamullu pilersaarutaa akuerineqareerpoq. Alloriarnermi tullermi suliassap aningaasalersorneqarnissaa qulakkeerneqassaaq, ilanngullugu matusinermi ingerlatassanut qularnaveeqqusiissuteqarneq.

2.6.5. Killavaat Alannguanni aatsitassat qaqutigoortut

2020-mi Tanbreez Mining Greenland A/S piiaanissamut akuersissummik tunineqarpoq. Suliassaq Kalaallit Nunaata kujataani Narsap Qaqortullu akornanni Killavaat Alannguanni aatsitassanik qaqutigoortunik peqarfimmut siunnerfeqartinneqarpoq. Peqarfiup niobiuminik, tantaluminik, zirkoniuminik, feldspatinik aatsitassallu qaqutigoortut saffiugassartaannik qaffasissumik akoqarnini ilisarnaatigaa. Aatsitassat taakkua oqarasuaatinut angallattakkanut, timmisartut motooriinut igalaaminernullu atorneqarsinnaapput.

Pisinnaatitsissummik pigisaqartoq piiaanissamut matusinissamullu pilersaarummik suliaqaleruttorpoq. Tamatuma kingorna pisinnaatitsissummik pigisaqartoq matusinermi ingerlatassanut qularnaveeqqusiisussaavoq.

2.6.6. Moriusap eqqaani titaniuminut suliassaq

2021-mi Dundas Titanium A/S Kalaallit Nunaata avannaani Moriusap eqqaani sumiiffimmut sinerissamut qanittumiittumut piiaanissamut akuersissummik tunineqarpoq. Suliassaq ilmenitinut, titaniumitaqarnera pissutigalugu piiarneqartussamut, siunnerfeqartinneqarpoq. Peqarfimmi sineriak sinerlugu ”sioqqanik qernertunik” peqarfeqarnera takuneqarsinnaavoq.

Ingerlatseqatigiiffiup piiaanissamut matusinissamullu pilersaarutaa akuerineqareerpoq. Alloriarnermi tullermi suliassap aningaasalersorneqarnissaa qulakkeerneqassaaq, ilanngullugu matusinermi ingerlatassanut qularnaveeqqusiinissaq.

3. Najukkani aatsitassanut tunngasunik suliaqarnerit

3.1. Annikitsumik aatsitassarsiorneq 2010-2024

Aatsitassanut suliassaqarfiup akisussaaffigilerlugu tiguneqarneranut aammalu ulloq 1. januar 2010 aatsitassanut ikummatissanullu inatsisip atuutilerneranut atatillugu oqaaseq annikitsumik aatsitassarsiorneq inatsimmi atuutsinneqalerpoq. Annikitsumik aatsitassarsiornermut aaqqissuussinermi innuttaasunut aalajangersimasumik najugaqartunut, 100.000 koruunit sinnerlugit nalilinnik aatsitassanik katersinissamik imaluunniit piiaanissamik kissaateqartunut, immikkut akuersissutit pilersinneqarput.

Inuit pineqartut killeqartinneqarnerat

Annikitsumik aatsitassarsiornissamut akuersissutit inummut tunniunneqartarput. Tassa imaappoq inuttaanut – ingerlatseqatigiiffimmuunngitsoq. Inuk minnerpaamik ukiuni tallimani Kalaallit Nunaanni najugaqarsimasussaavoq – tamakkiisumillu akileraartussaatitaasimasussaalluni. Inuup pineqartup sumiiffimmi akuersissuteqarfiusumi ataatsikkut inuit 9-t sulisorisinnaasimavai.

Annikitsumik aatsitassarsiornermut aaqqissuussinermi akuersissutit assigiinngitsut marluupput: Kisermaassisussaatitaalluni aamma kisermaassisussaatitaanani.

Kisermaassisussaatitaalluni annikitsumik aatsitassarsiornissamut akuersissut: Sumiiffik 1 kvadratkilometerisut annertussuseqartoq. Pisinnaatitsissummik pigisaqartoq sakkunik tigummiaannartakkanik atuisinnaasimavoq – motoorilinnik aamma motooreqanngitsunik. Pisinnaatitsissummik pigisaqartup atortorissaarutinik allanik atuinissaq kissaatigippagu, assersuutigalugu maskiinat anginerusut, tamanna aatsaat aatsitassanut oqartussamit akuerineqaqqaartussaavoq.

Kisermaassisussaatitaanani annikitsumik aatsitassarsiornissamut akuersissut: Sumiiffik kommunip sumiiffia tamakkerlugu. Pisinnaatitsissummik pigisaqartoq sakkunik tigummiaannartakkanik motooreqanngitsunik atuisinnaasimavoq. Pisinnaatitsissummik pigisaqartup atortorissaarutinik allanik atuinissaq kissaatigippagu, assersuutigalugu sakkut motoorillit, tamanna aatsaat aatsitassanut oqartussamit akuerineqaqqaartussaavoq.

Annikitsumik aatsitassarsiornermut aaqqissuussinerup ukiuni arlalinnik misilittagaqarfigereernerani, suliassaqarfiup siunissami najukkami inissisimatinneqarluni aatsitassarsiornermut suliffissuaqarnertut, innuttaasut isertitaqarfissatut pissusiviusuni periarfissaqarfigisassaatut, ineriartortinneqarsinnaanissaanut, suliassaqarfik nalilersoqqinneqarpoq. Ulloq 1. juli 2024 najukkani aatsitassanut tunngasunik suliaqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nutaaq atuutilerpoq. Inatsimmi nutaami suliassaqarfiit makkua aatsitassanut ikummatissanullu inatsisitoqqamiit immikkut inatsimmiilersillugit avissaartinneqarput:

- Inuit ataasiakkaat akuersissummik peqaratik aatsitassanik katersisarnerat piiaasarnerallu.
- Annikitsumik aatsitassarsiornermut suliassaqarfik.
- Ujaraaqqanik, ujaqqanik assigisaannillu aatsitassanik, Kalaallit Nunaanni illuliassani imaluunniit sanaartugassani illuliornermut atortussanut imaluunniit sanaartornermut atortussatut atorneqartussatut, piiaaneq.

3.2. Inatsit nutaaq, aaqqissuussineq nutaaq

Inatsisissamut immersorneqarnissaq siunertaralugu, Nuummi annikitsumik aatsitassarsiornissamut pisinnaatitsissummik pigisaqartunut ulluni marlunni isumasioqatigiissitsineq 2022-mi novembarimi aaqqissuunneqarpoq. Annikitsumik aatsitassarsiornissamut pisinnaatitsissummik pigisaqartut suliatik kiisalu anigorniagassat assigiinngitsut pillugit saqqummiipput. Isumasioqatigiissitsinermut nangissutigalugu ujaqqanut pinnersaasiassanut ujarassiooq Natascha Trolle, ujaqqat pinnersaasiassat pillugit pikkorissartitsivoq.

2023-mi ukiaanerani inatsisissatut siunnersuut nutaaq tamanut ammasumik tusarniaassutigineqarpoq, aammalu 2024-mi upernaakkut ataatsimiinnermi siunnersuut Inatsisartuni suliarineqarpoq akuerineqarlunilu.

Inatsimmut nutaanut siunertaasut pingaarnerit ilagaat, maleruagassiinermi nutarterinissaq aammalu pisariinnerusulersitsinissaq, ersarinnerulersitsinissaq, naapertuunnerulersitsinissaq atoruminarnerulersitsinissarlu. Maleruagassiinerup pisariinnerulersinnissaa kiisalu aalajangersimasumik najugaqartup akuersissummik peqarani susinnaanerata aammalu akuersissummik peqarluni, taassumallu ataani tamatumunnga akuersissuteqarfigineqarluni, aalajangersimasumik najugaqartup ingerlatassanik sunik suliaqarsinnaanerata akornanni ersarinnerusumik killeqartinneqarnissaanut malittarisassat ersarinnerunissaannik qulakkeerinissaq, pisariaqartinneqartut, annikitsumik aatsitassarsiornermut suliassaqarfiup misilittagaqarfigineqarnerata takutippaa.

Matuma kinguliani immikkoortut pingaarnerit ilai erseqqissarneqarput:

- ”Annikitsumik aatsitassarsiorneq” taaguutitut atorunnaarsinneqarpoq. Siunissami innuttaasunut aalajangersimasumik najugalinnut akuersissutit taaneqartassapput ”najukkami aatsitassanut tunngasunik suliaqarnissamut akuersissut.
- Kisermaassisussaatitaanani akuersissutit atorunnaarput. Innuttaasut aalajangersimasumik najugaqartut maannakkut akuersissummik qinnuteqartariaqaratik tigummiaannartakkanik atortoqarlutik (motooreqarnersut motooreqanngingnersulluunniit apeqqutaanani) aatsitassanik katersisinnaalerput piiaasinnaalerlutillu; aammalu nalingisa 100.000 koruunit sinnerlugit annertussuseqarnerat apeqqutaanani.
- Kisermaassisussaatitaalluni akuersissutit suli 1 kvadratkilometerimut tunngapput, kisianni maannakkut suliffeqarfinnut (inuttaannuunngitsoq) tunniunneqartalissallutik. Piumasaqaatigineqarpoq suliffeqarfimmi aalajangiisuusumik sunniuteqarneq aalajangersimasumik najugaqartunit, minnerpaamik ukiuni 5-ini Kalaallit Nunaanni najugaqarsimasunit tamakkiisumillu akileraartartuusimasunit, aqunneqassasoq.
- Ujarassiortitsilluni takornariartitsinermik inuussutissarsiornerup namminersortunngorsarneqarnera: Tassa imaappoq, nunatsinni nunap sannaa takusartinniarlugu ilitsersuisoqarluni angalaartitsinernik aaqqissuussinissamut akuersissummik aammalu immikkut akuersissuteqarfigineqarnissaq piumasaqaataajunnaartoq. Taamaattoq inuit ujarassiortitsilluni takornariartitsinermik aaqqissuussisinnaasut taamaallaat suli tassaasut inuit aalajangersimasumik najugaqartut.

4. Avammut annissuinissamut akuersissutit

Takussutissiaq 5: Avammut annissinissamut akuersissuteqarnerit 2018-2024

2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
281	174	151	225	375	275	168

Avammut annissuinissamut akuersissuteqarnerit siunertanut assigiinngitsorpassuarnut tunniunneqartarput. Aatsitassarsiorluni misissuinermut ingerlatseqatigiiffiit atortussiassanik misissugassanik ukiup ingerlanerani katersorsimasaminnik annissinissamut atatillugu avammut annissuinissamut akuersissutinik tunineqartarput. Avammut annissuinissamut akuersissuteqarnerit amerlassusaat, tamatuma kingorna avammut annissinissap piviusunngortinneqarsimaneranut takussutissaanngilaq. Aamma avammut annissinerit amerlassusaat atortussiassat katersorneqarsimasut annertussusaannut takussutissaanngissinnaapput. Assersuutigalugu ingerlatseqatigiiffiit laboratorianut assigiinngitsunut arlalinnut misissugassanik annikinnerusunik arlalinnik avammut annissisarnerit nalinginnaanngitsuunngilaq. Tamanna pisinnaatitsissummik pigisaqartoq ataatsimoortumik ataasiinnarmik nassiussinermi ujaqqanik misissugassanik assigiinnik nassiussineraniit (akuersissuteqarneq ataasiinnaq) avammut annissuinissamut akuersissuteqarnernik arlaqarnerusunik (nassiussinermut ataatsimut akuersissuteqarneq ataaseq) kinguneqartussaavoq.

Ulloq 1. juli 2024 najukkani aatsitassanut tunngasunik suliaqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nutaaq atuutilerpoq. Inatsit ilaatigut avammut annissisarnermut tunngasuni maleruagassanik nutaanik imaqarpoq.

Siullertut inatsimmi inuit aalajangersimasumik najugaqartuusut avammut annissinissamut periarfissaqarnerat annertusitinneqarpoq. Aalajangersimasumik najugaqartut (ukiuni 5-ini Kalaallit Nunaanni najugaqarsimasut tamakkiisumillu akileraartussaatitaasimasut) inatsit nutaaq malillugu aatsitassanik annissinissaminnut avammut annissinissamut akuersissuteqarfigineqarnissamik qinnuteqartussaajunnaarput. Aalajangersimasumik najugaqartut taamaalillutik killilersugaanngitsumik aatsitassanik avammut annissisinnaapput, avammut annissineq inuussutissarsiutigalugu imaluunniit inuussutissarsiutiginagu pinersoq apeqqutaanani.

Aappaattut inatsimmi nutaami inuit qaammatini 3-ni Kalaallit Nunaanniissimasut, ukiumut aatsitassanik 1 kg. angullugu avammut annissinissamut periarfissaqarput. Annertussusai 1 kg.-init annertuneruppata, inuup aatsitassat aalajangersimasumik najugaqartumit pisiarineqarsimasut uppernarsarsinnaasussaavaa.

Pingajuattut inatsit nutaaq malillugu inuit qaammatinit 3-nit sivikinnerusumik Kalaallit Nunaanniissimasut, avammut annissinissamut akuersissuteqarfigineqarsimanngikkunik imaluunniit aatsitassat aalajangersimasumik najugaqartumit pisiarineqarsimasut uppernarsarsinnaanngikkunikku, aatsitassanik avammut annissisinnaanngillat.

Sisamaattut aatsitassat ilisimatusarnissaq siunertaralugu katersorneqarsimasut avammut annissinissamut akuersissuteqarfigineqartariaqanngitsut, inatsimmi nutaami ammaanneqarpoq. Taakkua tassaasinnaapput assersuutigalugu silap pissusaani ilisimatusarneq imaluunnit allanik ilisimatuussutsikkut misissuinerit, tassani ilisimatusarnermik suliaqarnerup ilaa, erseqqinnerusumik misissuinernik ingerlatsinissamut, aatsitassanik misissugassanik annissinermik ilaqartussaalluni.

5. Ikummatissiassat

Kalaallit Nunaanni nunap iluani annertoorujussuarmik uuliaqarsinnaanera, uuliasiornermut ujarassiuut akornanni atituumik isumaqatigiissutigineqarpoq. Tamanna pissutigalugu arlaleriarluni Kalaallit Nunaanni uuliasiorluni misissuinernik suliassat annertunerusut ingerlanneqartarsimapput.

Taamaattoq misileraanerit arlaalluunniit niuerutigineqarsinnaasunik nassaarnermik kinguneqarsimanngillat. Tamatuma saniatigut issittumi avatangiisit sunnertiasuunerat pissutigalugu, Issittumi uuliasiorluni misissuinerit tapersersorneqartarunnaarnerisa tungaanut, aningaasalersuinermut sullissiviit akornanni isummanik allanngortitsisoqarpoq. Pinngortitap najukkatta avatangiisillu sunnerneqarnissaannik aarlerissuteqarneq aatsitassarsiornermik inuussutissarsiornermiinnaanngitsoq, kisianni aamma inuiaqatigiit ilaanni allani annertuumik, malunnarpoq. Siunissarput mingutsitsinngitsumik aaqqiissutissaniippoq, tassani aatsitassat pingaarutilimmik inissisimallutik. Aatsitassat mingutsitsinngitsumik aaqqiissuteqarnermi, assersuutigalugu batterit il.il., ilaatinneqartussat, pigineqanngippata mingutsitsinngitsumut allanngoriartortitsisoqarsinnaanngilaq.

Kiisalu nunarsuarmi ataavartumik nukissiuutinut nunarsuarmi nuukkiartuaarneq pissutigalugu, uuliamik nassaarniarnissamut qalluinissamullu igalaaq matujartuaartoq, aningaasaqarnikkut misissueqqissaarnerup takutippaa. Niuerutigineqarsinnaasutut annertussusilinnik uuliamik suli nassaartoqarsimannginnera eqqarsaatigalugu, aatsitassarsiorluni misissuinermi ukiorpassuit ingerlaneranni niuerutigineqarsinnaasunik piiaanermik suliassanik pilersitsisinnaalernissaata tungaanut, nunarsuarmi mingutsitsinngitsumik nukissiamut ikaarsaartoqarnissaata naatsorsuutigineqarneranut ataqatigiissillugu, Kalaallit Nunaanni uuliasiorluni misissuinissaq ingerlatsinissamut ilusiliatut orniginannginnerulersinneqarpoq.

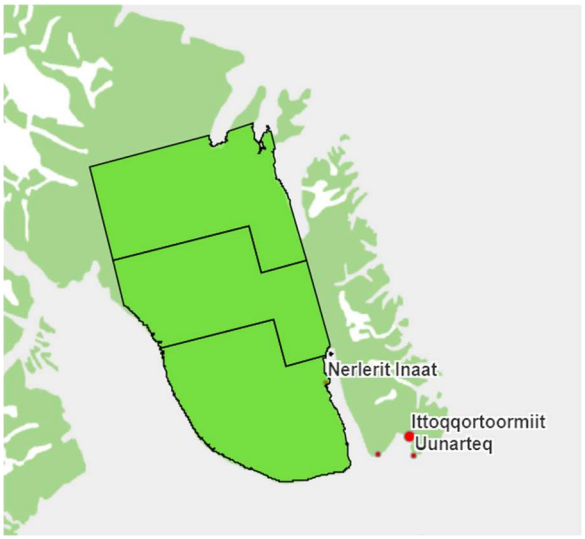
5.1. Ikummatissiassanut akuersissutinut nutaanut qujaannarneq

Taamanikkut uuliasiornermut periusissiaasoq atorunnaarsinniarlugu kiisalu ikummatissiassanut akuersissutinik allanik tunniussisarunnaarniarlutik, 2021-mi juunimi Naalakkersuisut aalajangerput. Tunngaviusutut aalajangiineq, siunissaq uuliasiornermiinngitsoq pillugu ersarissumik politikkikkut oqariartuuteqarnissaq pillugu kissaateqarnermiippoq. Tunngaviusumik aalajangiineq, ikummatissiassanik ingerlatassani iluaqutissartaasut ajoqutissartaasullu oqimaaqatigiissaarneqartariaqarnerannut, takussutissaavoq, tassani iluaqutissartaasut ajoqutissartaasunit annertunerusut isumaqartoqarani.

Ukiut marluk tamatuma siornatigut sumiiffinnut Qeqertarsuaq aamma Nuussuaq, Matu Ammasumi suleriaaseqarnermik taagorneqartoq aallartinneqarpoq. Matu Ammasumi suleriaaseqarnermi atugassarititaasut suut tunngavigalugit suleriaaseqarnermi ingerlatseqatigiiffiit sumiiffinni ikummatissiassanut akuersissutinik qinnuteqarsinnaanissaannut killissalersuisoqarpoq. Naalakkersuisut 2021-mi juunimi tunngaviusumik aalajangiinerisa malitsigisaanik, Matu Ammasumi suleriaaseqarneq matuneqarpoq.

5.2. Ikummatissiassanut akuersissutit ingerlatsivigineqartut

Imaani ikummatissiassanut akuersissutit tamarmik utertinneqareerput imaluunniit utertinneqaleruttorlutik.

Ikummatissiassanut akuersissutit ingerlatsivigineqartut pingasut kisinngorupput. Taakku nunamit aallaaveqarput, erseqqinnerusumik oqaatigalugu Tunumi Jameson Land-imi. Akuersissutit pingasuusut tamarmik ingerlatseqatigiiffimmut ataatsimut tunniunneqarput: Greenland Gas & Oil A/S. akuersissutit marloriarluni tunniussinermi tunniunneqarput: Marluk 2015-imi aammalu kingulleq 2018-imi.

6. Ujarassiornermi ilisimatuussutsikkut suliniutit

Aatsitassarsiorluni misissuinermut ingerlatseqatigiiffiit aningaasaliinermi annaasaqarsinnaanerat annikillisinniarlugu, ujarassiornermi ilisimatuussutsikkut paasissutissat nalunaarsukkat tunniunneqartarnissaannik pissarsiariuminarnerulersinnissaannillu Naalakkersuisut anguniagaqarput. Taamaattumik Naalakkersuisut ukiut tamaasa ujarassiornermi ilisimatuussutsikkut suliniutinik assigiinngitsunik ingerlatsisarput, nammineerlutik imaluunniit allanik suleqateqarlutik. Suliniutit nunap sannaanik aatsitassanillu isumalluuteqarfinnik paasisimasaqarnerulersitsisarput, aammalu nutaanik aatsitassarsiorluni misissuinissamut soqutiginnilersitsinissamut suliffissuarniillu aningaasaleerusussuseqalersitsinissamut pingaaruteqarlutik. Tamanna pingaartumik Kalaallit Nunaanni sumiiffinnut, annikitsuinnarmik aatsitassarsiorluni misissuiffigineqarsimasunut, atuuppoq. Nunap assiliornerit, ujarassiornermi ilisimatuussutsikkut qarasaasiatigut paasissutissaasiviit, periarfissaqarfiusunik nalilersuinerit, saqqummersitat aammalu qillerummit qaqitanut toqqorsivinnut attuumassutilimmik suliaqarnerit assigiinngitsunik ilusillit suliniutini ilaatinneqartarput. Inuussutissarsiornermut, Niuernermut, Aatsitassanut, Inatsisit Atuutsinneqarnerannut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfimmi Ujarassiornermut Immikkoortortaqarfik, suliaqarnermut tassunga ataqatigiissaarisuusarpoq. Immikkoortortaqarfiup nammineerluni imaluunniit Kalaallit Nunaanni nunanilu tamalaani ilisimatusarnermi suleqatigineqartut suleqatigalugit suliniutit ingerlattarpai. Tassani ilaatinneqarput ASIAQ, GEUS, aammalu ilinniagartuut ilisimatuut nunanit assigiinngitsuneersut Kalaallit Nunaat aamma/imaluunniit ujarassiornermi ilisimatuussutsikkut sulianik ingerlatitsisarneq pillugu immikkut ilisimasallit.

6.1. Nunap assiliorneq

6.1.1. Nunap sannaanut nunap assingi 1:100 000 angissuseritillugu

Nunap sannaanut nunap assingi aammalu nunap immikkoortuini paasissutissanik katersineq, asimi pisussanut pilersaarutinut, aatsitassarsiorluni misissuinermut ingerlatseqatigiiffiit aallartittagaannut, tunngavissaliisarput. Taamaattumik Naalakkersuisut Kalaallit Nunaat tamakkerlugu 1:100.000 angissuseritillugu nunap sannaanut nunap assinginik peqarfiulernissaa siunertaralugu, piffissami 2018-2023-mi Kalaallit Nunaanni nunap immikkoortuini nunap sannaanut nunap assiliorneq ingerlatiinnarpaat. Taanna suliassaavoq ukiorpassuarni ingerlanneqartussaq. Nunap assiliorneq pingaartumik GEUS aammalu ilisimatusarfiit assigiinngitsut suleqatigalugit ingerlanneqarpoq.

Qaanaap eqqaaniit nunap assingi sisamat nutaat 2024-mi naammassineqarput, aammalu 11 Tunup Avannaarsuanut, Ilulissat, Maniitsup aamma Upernaviup eqqaannut nunap assingi 11-t suliarineqaleruttorput.

6.1.2. Grafiteqarsinnaanera

Grafit aatsitassat mingutsitsinngitsut ilagaat, taamaattumillu aatsitassaq taanna maannakkorpiaq ukkatarineqartorujussuuvoq. Grafit-inik atuiffiusartoq annertooq tassaavoq biilini batterit, tassani grafit batterini anodenut atortussatut atorneqartarluni.

Grafit-eqarfiit qaqqani anitsisartuneersut kinnerini takussaapput. Ujaqqat taakku Kalaallit Nunaata kujataani kitaanilu takussaapput. Oqaluttuarisaanermi peqarfinni arlalinni Kalaallit Nunaanni grafit-inik piiaasoqartarsimavoq, taakkunani annersaallutik Amitsoq Kalaallit Nunaata kujataaniittoq

aammalu Akuliaruseq Kalaallit Nunaata kitaaniittoq. Peqarfiit marluusut taakku tamarmik ukiuni kingullerni erseqqinnerusumik misissorneqarsimapput.

Kalaallit Nunaanni grafit-eqarsinnaanera qaffasissutut nalilerneqarpoq, taamaattumillu Naalakkersuisut 2023-2024-mi Sisimiut eqqaanni grafiteqarfiusinnaasut misissorpaat. Suliassaq US Department of State suleqatigalugit ingerlanneqarpoq.

6.1.3. Ujaqqanik pinnersaasiassanik peqarfiit

Ujaqqanut pinnersaasiassanut suliassaqarfik suliassaqarfiit, pingaartumik annikitsumik aatsitassarsiornermi pisinnaatitsissummik pigisaqartunut ineriartortitsinissamik periarfissaqarfiusut, ilagaat. Naalakkersuisut Kalaallit Nunaanni ujaqqanik pinnersaasiassanik peqarfinnik nunap assiliorneq aallartippaat. Nunap assiliornermi ujaqqanik pinnersaasiassanik, Kalaallit Nunaanniittunik, nunap sannaani avatangiisinik nassuiaanerit aammalu ataasiakkaatigut sumiiffinnik nassuiaanerit ilaatinneqarput.

6.1.4. Nunani avannarlerni piujuartitsiviusumik aatsitassarsiorfimmik ingerlatsineq

Naalakkersuisut ukiuni kingullerni sisamani Nunani Avannarlerni Siunnersuisooqatigiinni/Nunani avannarlerni Nutaaliornermi suliniutini assigiinngitsuni pingasuni peqataasimapput:

- Nunani avannarlerni aatsitassat pisariaqartinneqarlutik piumaneqartut pillugit suliniut (2020-21), nalunaarusiamik ”The Nordic supply potential of critical metals and minerals for a Green Energy Transition” inerneqartoq. Nalunaarusiaq tunngavigalugu taamatuttaaq qulequtaq taanna pillugu nunani tamalaani saqqummersitamik suliaqartoqarpoq.
- Nalunaarusiaq matuma siuliani taaneqartoq tunngavigalugu Nunani avannarlerni Nutaaliorneq suliniummut suli allamut ukiuni marlunni ingerlanneqartussamut (2022-24) aningaasaliivoq: Nordic Sustainable Minerals. Suliniummi tassani misissugassanik misissueqqissaarneq ingerlanneqarpoq. Kalaallit Nunaata tungaaniit atortussiassaq Killavaat Alannguani peqarfimmeersoq, aatsitassat qaqutigoortut saffiugassartaannik akoqartoq, ilaatinneqarpoq.
- Nunani avannarlerni suliniutit pingajuat tassaavoq NODD (siusinnerusukkut FODD – Fennoscandian Ore Deposit Database). Nordic Ore Deposit Database (NODD) Finlandimiut ujarassiornikkut misissuisarfiannit (GTK) aqunneqarpoq, aammalu Naalakkersuisut 2021-mi sulinissaq akueraat. Siusinnersukkut suleqatigiit nunanit Fennoskandiske Skjoldimeersunit taamaallaat ilaaffigineqarput, kisianni maannakkut Island aamma Kalaallit Nunaat ilaatilerlugit annertusitinneqarsimalluni.

6.1.5. Kap Simpsonip eqqaani aatsitassaqarsinnaanera

Kap Simpson Tunup qiterpasinnerusortaani Traill Qeqertaata kujammut kangisissortaani inissisimavoq. Sumiiffik ataatsimut isigalugu misissuiffigineqarpianngilaq, kisianni oqaluttuarisaanermi paasissutissat paasinarsisippaat aatsitassannguuttunik assigiinngitsunik sisamanik nassaassaqartoq, tassani niobium aatsitassat qaqutigoortut saffiugassartaannut, saffiugassanut nalinginnaasunut (aqerloq aamma zinki), flusspatinut aamma molybdæninut ilanngullugu takussaalluni.

US Department of State suleqatigalugu Naalakkersuisut 2022-2024-mi Kap Simpsonimi nunap sannaani misissuinernik ingerlatsisimapput. 2024-mi aamma sumiiffimmi 200 km^2 sinnerlugu annertussusilimmi geofysiskinik misissuineq ingerlanneqarpoq. Suliniummut siunertaavoq

aatsitassanik qaqutigoortunik aamma molybdæninik aatsitassannguuttunut ilisimaneqartunut ilisimasaqarnerulersitsinissaq. Kap Simpsoneqarfiup ilai Mestersvigip kujataani Malmbjerget-intrusionenimut, annertoorujussuarmik molybdæneqarfeqartumut, assingusut takuneqarsinnaavoq. Misissugassanik paasisanillu Kap Simpsonimeersunik misissueqqissaarneq ingerlanneqarpoq.

6.1.6. Niaqunngunami PGE-nik peqarsinnaanera

Naalakkersuisut 2023-2024-mi Niaqunngunami Nuup avannaani 60-100 km missaannik ungasissusilimmi platin-eqatigiinni ilaasunik (PGE) peqarfeqarnersoq misissorpaat. Suliniut Nunaminerals A/S-imiit paasisanik malitseqartitsineruvoq.

6.1.7. Tikiusaami aatsitassat qaqutigoortut

Tikiusaaq sermersuarmut qanittumi Nuup kangiani 100 km missaannik ungasissusilimmiippoq. Tikiusaami aatsitassat qaqutigoortut saffiugassartaannik peqarfiup annertussusaata misissorneqarnissaa nunap assiliorneqarnissaalu siunertaralugit, Naalakkersuisut US Departement of State suleqatigalugu 2022-mi suliniut aallartippaat. 2024-mi sumiiffimmi geofysiskinik misissuisoqarpoq kiisalu malitseqartitsilluni ornigulluni suliaqartoqarluni.

6.1.8. Remote Sensing

2022-mi Naalakkersuisut GEUS suleqatigalugu Tunumi Kap Simpsonimut hyperspektralinik nunap assiliornernik suliaqarput. Inernerisa suliarineqarnerat suli ingerlanneqarpoq.

6.1.9. Tunumi granitit

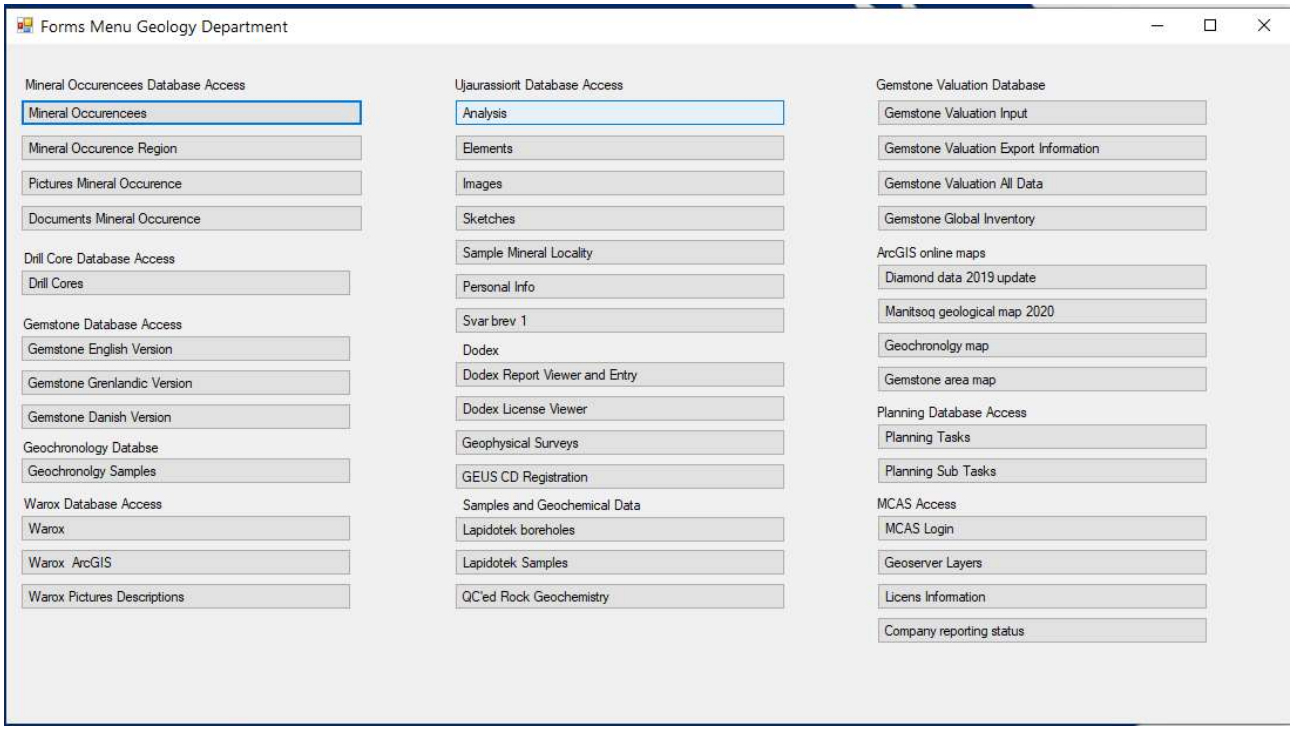
Naalakkersuisut 2022-2024-mi GEUS suleqatigalugu Hudson Landimi, Gaussip Qeqertaasaani aamma Clavering Qeqertaani granit-inik misissuipput. Suliniummut siunertaavoq granit-it assigiinngitsunik suussusillit pilertarnerannik aammalu aatsitassannguuttarnernik tassaniittunik paasisimasaqarnerulernissaq. Misissuineq paasissutissanik nalunaarsukkanik tunngavissanik pioreersunik ineriartortitseqataassaaq kiisalu granit-innguuttartuni aatsitassannguussinnaanerusunik sumiissusersuinissamut periarfissanik pitsaanerulersitsinissaq.

6.1.10. Kalaallit Nunaata kujataani pegmatit-ini lithium-eqarsinnaanera

Kalaallit Nunaata kujataani pegmatit-inut aatsitassannguussimasunut nunap assiliorneq Naalakkersuisut 2025-mi aasaanerani aallartippaat. Ukkatarineqarput aatsitassat teknologiini mingutsitsinngitsuni pingaaruteqartumik inissisimasut, ilaatigut kanngussaat aamma lithium. Lithium Kalaallit Nunaanni siusinnerusukkut ukkatarineqarsimanngilaq, kisianni saffiugassaavoq batteriiliornermut pisariaqartinneqartoq. Misissuinerit ilaanni pegmatit-it qanoq ittut, Narsarsuup eqqaani nassaassaanersut, paasiniarnissaa pineqarpoq. Suliniut US Department of State suleqatigalugu ingerlanneqarpoq.

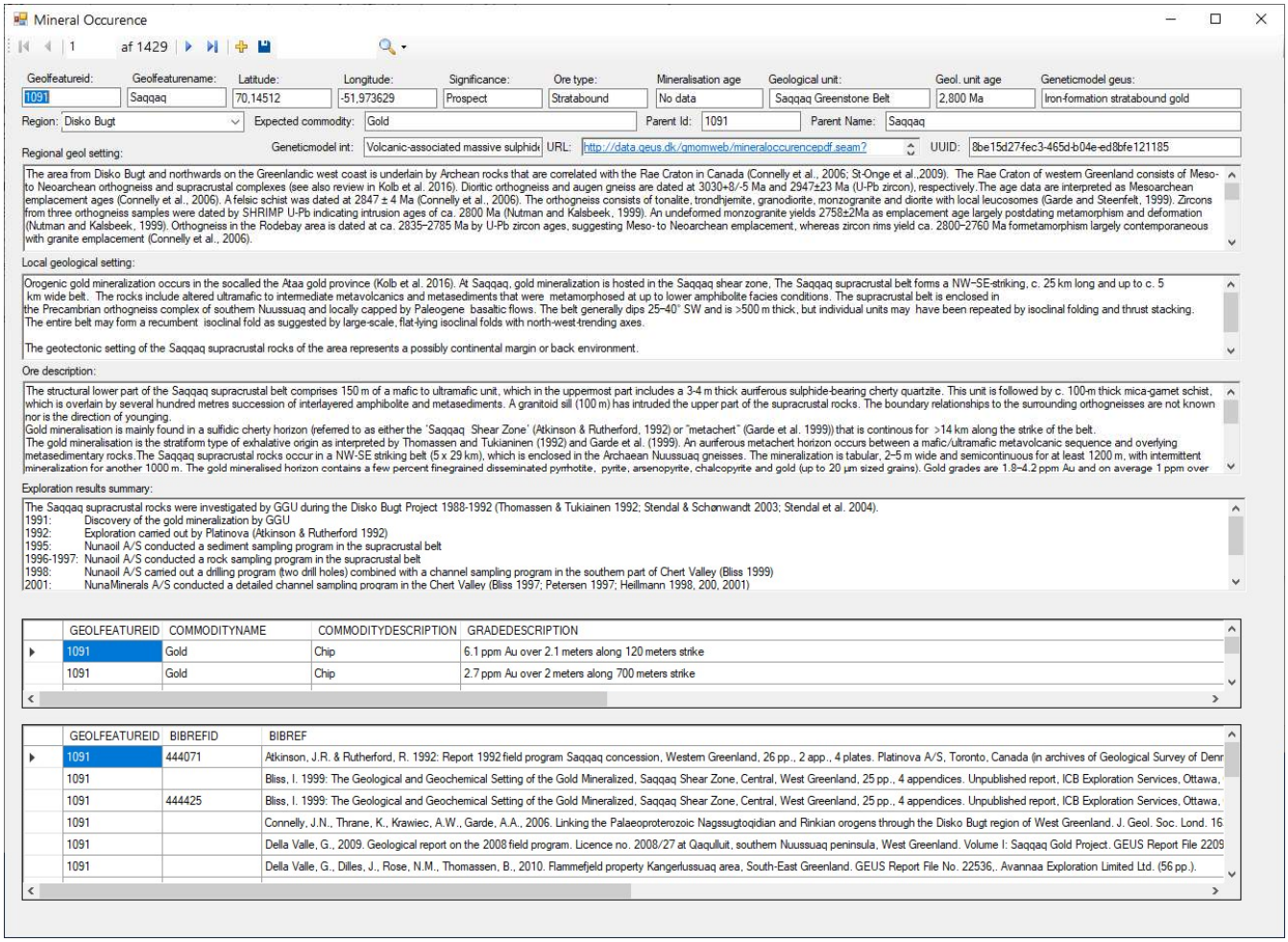
6.2. Qarasaasiatigut paasissutissaasiviit

2019-imiilli paasissutissanik aatsitassarsiornermut attuumassuteqartunik passussinissamut qarasaasiami paasissutissaasiviit arlallit pilersinneqarput. Paasissutissat nalunaarsukkat ilaatigut GEUS-ip toqqorsivianneersuupput, paasissutissat Naalakkersuisunit katersorneqarsimallutik, kiisalu paasissutissat nalunaarsukkat nalunaarusiallu pisinnaatitsissummik pigisaqartunit nassiunneqarsimallutik. Qarasaasiakkut paasissutissaasivinnik pilersitsinermut tunngavigineqarpoq, journalilersuisarfimmi F2-mi aammalu harddiske-ni fil-itut nalinginnaasumik toqqorsisarnermut taarsiullugu, paasissutissanik nalunaarsukkanik ujaasisinnaanissamut periarfissanik sunniuteqarnerulersitsinissaq, tamanit pissarsiarineqarsinnaalersitsinissaq, kiisalu paasissutissat nalunaarsukkat annertoorujussuit, nalinginnaasumik toqqorsiviusartunit passunneqarsinnaanngitsut, passunneqarsinnaalernissaat. Takussutissiaq matuma kinguliani takuneqarsinnaavoq.

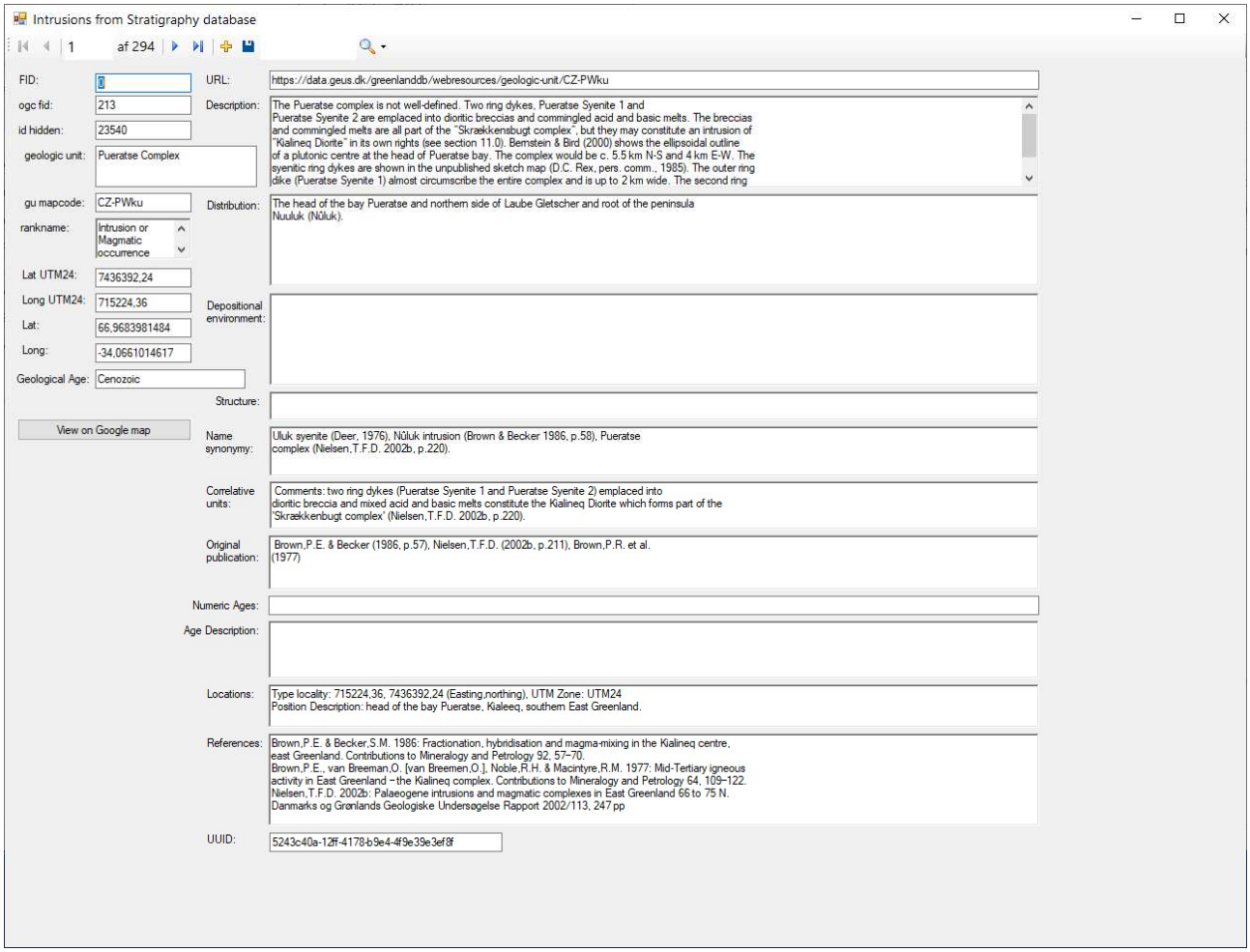

6.2.1. Aatsitassanik peqarfinnut qarasaasiatigut paasissutissaasiviit

Qarasaasiatigut paasissutissaasivik taanna aatsitassaqarfinnut ilisimaneqartunut tamaginnut aammalu intrusioninut Kalaallit Nunaanni aatsitassannguunnernik imaqartunut ataatsimoortumik takussutissiamik imaqarpoq. Aatsitassanik peqarfiit 1429-t nalunaarsorneqarput aammalu intrusionit 294-iullutik. Paasissutissat nalunaarsukkat katersorneqarsimasut suussusaannut assersuutissat quppernerni tullerni ilusiliani takuneqarsinnaapput.

Ilusiliaq 1 Paasissutissat aatsitassanik peqarfinnut qarasaasiatigut paasissutissaasivimmi toqqorneqartut

Ilusiliaq 2 paasissutissat intrusionsinut qarasaasiatigut paasissutissaasivimmi toqqorneqartut

6.2.2. Geokemiskinut qarasaasiatigut paasissutissaasivik

Qarasaasiatigut paasissutissaasivik taanna kinnernit, nunap naqqaniittunit ujaqqanillu misissugassat tamarmik asimi suliaqarnermi GEUS-imit aamma Kalaallit Nunaanni Naalakkersuisunit ingerlanneqartumi katersorneqarsimasunik nassuiaanernik kiisalu taakkununnga atasumik geokemiskimik misissueqqissaarnernik taakkunani suliarineqarsimasunik, imaqarpoq. Qarasaasiatigut paasissutissaasivik nassuiaanernik katillugit 347454-inik imaqarpoq, taakkunannga 111337-t elektroniskinik nunap assingani naleqqat takuneqarsinnaallutik.

6.2.3. Nunap sannaanut tulleriissaartumik qarasaasiatigut paasissutissaasivik

Nunap sannaanut tulleriissaartumik qarasaasiatigut paasissutissaasivik ujaqqat misissugassat katersorneqartut pisoqaassusereqqaagaannik piffissalersuinernik imaqarpoq. Tamatuma saniatigut ujaqqat assigiinngitsunik ilusilinnik allanngoriartortinneqarsimanerannut piffissat nalaat nalunaarsorneqarput, soorlu nunarsuup qaavata pileriartorsimanera nikikkiartuaarsimaneralu, intrusioninik assigisaannillu pisoqarsimanera. Maannakkorpiaq katillugit 1306-inik nalunaarsuisoqarsimavoq aammalu paasissutissat nalunaarsukkat taakku asimi suliaqarfiusuniit misissugassat katersorneqartut aallaavigalugit ukiumoortumik nutarterneqartarput. Suliniut Australienimi Curtin University suleqatigalugu Naalakkersuisunit ingerlanneqarpoq.

6.2.4. Qillerummit qaqitanut qarasaasiatigut paasissutissaasivik

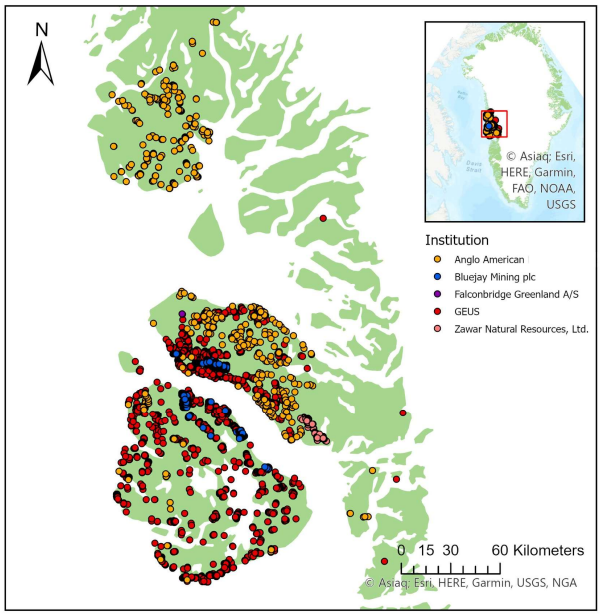
Qarasaasiatigut paasissutissaasivik qillerummit qaqitanit Naalakkersuisunit aamma pisinnaatitsissummik pigisaqartunit katersorneqartunit nalunaarsuinernik imaqarpoq. Periaaseq taamatuttaaq qillerummit qaqitanik Kangerlussuarmiitinneqartunik aamma Narsarsuarmiitinneqartunik toqqorsivimmi aqutsissutitut atorneqarpoq.

6.2.5. CCS-inut qarasaasiatigut paasissutissaasivik

CCS-inut qarasaasiatigut paasissutissaasivimmik pilersitsinissaq Naalakkersuisut 2023-mi allartippaat. CCS-inut qarasaasiatigut paasissutissaasivik paasissutissanik nalunaarsukkanik CCS-inut suliniutinut attuumassuteqartunik, immikkoortoq 6.4-imi nassuiarneqartunik (Carbon Capture and Storage (CCS)) imaqarpoq. Tassaniipput paasissutissat nalunaarsukkat makkua:

i. Geokemiskinut paasissutissat nalunaarsukkat
ii. Paasissutissat nalunaarsukkat Carbfiximeersut
iii. Imeqartunut paasissutissat nalunaarsukkat
iv. Hyperspektralinut paasissutissat nalunaarsukkat

Immikkoortoq (i.)-imi geokemiskinut paasissutissat nalunaarsukkat nalinginnaasumik misissugassanut paasissutissanik nalunaarsukkanik imaqarpoq, assersuutigalugu nunap assingani naleqqat, misissugassat suussusaat, litologi aamma pisinnaatitsissuteqarfiusoq. Geokemiskimik paasissutissat nalunaarsukkat 70%-iisa missai ujaqqanit misissugassaneersuupput. Sinneri issunit, qillerummit qaqitanit kuunnilu kinnernit paasissutissanit nalunaarsukkaneersuupput. Aamma misissugassanik taakkuninnga kemiskimik misissueqqissaarnerniit paasissutissat nalunaarsukkat tassani toqqorneqartarput. Pingaartumik geokemiskinut paasissutissat nalunaarsukkat Qeqertarsuarmeersut, Nuussuarmeersut Siggummeersullu qarasaasiatigut paasissutissaasivimmiipput (Ilusiliaq 3). Geokemiskinut paasissutissat nalunaarsukkat annertunersaat (60%-it missai) GEUS-imiit nalunaarusianeersuupput. Tamatuma saniatigut pitsaassutsinik qulakkeerinissamut tunngavigisat toqqorneqartarput, assersuutigalugu qarasaasiatigut paasissutissaasiviup tassunga tunngasortaani misissueqqissaarnermut periaatsiniit sunniinerannut killissat. Immikkoortoq (ii.)-imi paasissutissat nalunaarsukkat Carbfiximeersut paasissutissanik ujaqqanit misissugassaneersunik misileraanerneersunillu, Naalakkersuisut islandimiut suliffeqarfianik Carbfiximik suleqateqarnerisa inernerisaannik, imaqarput. Immikkoortoq (iii.)-mi imeqartunut paasissutissat nalunaarsukkat tassaapput imermik misissugassanit, Qeqertarsuarmi sumiiffinni geotermiskiusuni taakkualu kemiskimik katitigaaneranni katersorneqarsimasunit, paasissutissat nalunaarsukkat. Immikkoortoq (iv.)-mi hyperspektralinut paasissutissat nalunaarsukkat hyperspektralinik uuttortaanernit Qeqertarsuarmi-Nuussuarmi ingerlanneqartunit paasissutissanik nalunaarsukkanik imaqarput. Taaguut immikkoortoq 6.1.8-mi nassuiarneqarpoq.

Ilusiliaq 3: Nunap assinga, ujaqqanit, issunit, qillerummit qaqitanit aamma kuunni kinnernit misissugassat, maannakkut CCS-inut qarasaasiatigoortumik paasissutissaasivimmi geokemiskini ilaasut, inissisimaffiinik takutitsisoq. Pingaartumik paasissutissat nalunaarsukkat Qeqertarsuarmeersut, Nuussuarmeersut Siggummeersullu qarasaasiatigoortumik paasissutissaasivimmiipput. Sumiiffik Kalaallit Nunaannut nunap assingani teqeqquani talerperlermi qullermi erseqqissunngortinneqarpoq. Qalipaatini sullissivik imaluunniit pisinnaatitsissummik pigisaqartoq, paasissutissanik nalunaarsukkanik nalunaarusiorsimasoq, takuneqarsinnaavoq.

6.2.6. Allakkianut qarasaasiatigut paasissutissaasivik (DODEX)

Qarasaasiatigoortumik paasissutissaasivik ukiumoortumik nalunaarusianik, pisinnaatitsissummik pigisaqartunit tunniunneqartunik, tamaginnik kiisalu paasissutissanik nalunaarsukkanik, ukiumoortumik taakkunannga katersorneqarsimasunik, imaqarpoq. Tassanngaaniit paasissutissat tunniunneqarsinnaalerpata, paasissutissat qarasaasiatigut paasissutissaasivinnut, nunap sannaanut paasissutissat nalunaarsukkat, nassuiaanerit nunallu assinginik tamanut saqqummersitsinermut atorneqartartunut, nuunneqartarput.

6.2.7. Nordic Ore Deposit Qarasaasiatigut paasissutissaasivik (NODD)

Aatsitassanik peqarfinnik pioreersunik nassuiaanermut tunngatillugu, nunani avannarlerni suleqatigiinnermut atatillugu, Naalakkersuisut Kalaallit Nunaanni peqarfiit pillugit paasissutissanik allanngutsaaliuipput, taamatuttaarlu taakkunannga tunisassiornissaq pillugu paasissutissanik nalunaarsukkanik nalunaarusiortarlutik. Suliaqarneq taanna Nunani Avannarlerni Siunnersuisooqatigiit ataanni suleqatigiinnermi ilaatinneqarpoq.

6.2.8. Paasissutissat nalunaarsukkat pisinnaatitsissummik pigisaqartuneersut

Aatsitassanut suliassaqarfimmi pisinnaatitsissummik pigisaqartunit ukiumoortumik nalunaarusiornernut atatillugu paasissutissat nalunaarsukkat katersorneqarsimasut, taakku qarasaasiatigut paasissutissaasivimmi katersorneqalinnginneranni, akuersissutinut ingerlatsivigineqartunut atorunnaareersunullu, kiisalu nunap sannaanut paasissutissat nalunaarsukkat suussusaannut agguarlugit misissorneqartarput pitsaassusaallu qulakkeerneqartarluni.

6.2.9. Eqqakkanut inissiisarfinnut nunaminertanullu mingutsinneqarsimasunut qarasaasiatigut paasissutissaasiviit

Qarasaasiatigoortumik paasissutissaasivik eqqagassaqarfiit ilisimaneqartut aammalu nunaminertat mingutsinneqarsimasinnaasut pillugit oqaluttuarisaanermi paasissutissanik imaqarpoq.

6.3. Qaqqat sisoorneri

Umiammakku Nunaanni aamma Kangerluarsummi, tamarmik Uummannap sulluata avannaani inissisimasuni, qaqqanik qajannartortalinnik nakkutiginninneq Inuussutissarsiornermut, Niuernermut, Aatsitassanut, Inatsisit Atuutsinneqarnerannut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfiup ataani Ujarassiornermut Immikkoortortaqarfikkoortumik Naalakkersuisunit isumagineqarpoq.

6.3.1. Tunngaviusoq

Ulloq 17. juni 2017 Umiammakku Nunaanni, Nuugaatsiap kangiani 35 km-isut ungasissusilimmiittumi, annertoorsuarmik qaqqaq sisoorpoq. Qaqqap sisoornera tassaarsuaqartitsivoq malissuartitsisumik, 7 minutsillu qaangiunneranni Nuugaatsiamut mallertitsilerluni. Tassaarsuaqarneq Nuugaatsiami annertoorujussuarnik aseruisitsivoq aammalu inuit sisamat ajunaarput. Tamatuma kingorna Umiammakku Nunaanni sumiiffiit pisoqarfiullutik aarlerinaateqartut paasineqarmat Nuugaatsiaq aamma Illorsuit navianartorsiorfiusutut nalunaarutigineqarput aammalu inoqarfinni taakkunani innuttaasunik qimagutsitsineq attatiinnarneqarpoq.

6.3.1.1. Paasiniaalluni misissuineq

Kalaallit Nunaanni ilungersunartumik qaqqat sisoorsinnaanerisa aarlerinaateqarnerat erseqqinnerusumik misissorneqassasoq, Umiammakku Nunaanni qaqqap sisooreernerani Naalakkersuisut aalajangerput, tassami innuttaasut isumannaassusaat pingaartinneqarnerpaajummat. 2018-mi Kalaallit Nunaanni ilungersunartumik qaqqanik sisoortoqarsinnaaneranik paasiniaalluni misissuineq, ilungersunartumik qaqqanik sisoortoqarsinnaanerata aarlerinaateqarneranik utaqqiisaasumik paasisaqarniarluni, GEUS-imit aqunneqartumik ingerlanneqarpoq. Paasiniaalluni misissuinnermut paasissutissat nalunaarsukkat pigineqartut aallaavigineqarput aammalu ornigulluni suliaqarfiunngitsumik ingerlanneqarlutik. Paasiniaalluni misissuinermi siusinnerusukkut qaqqat sisoorsimaneri 250-it, sumiiffiit pisoqarfiusinnaasut 200-t aammalu sumiiffiit ajornartorsiorfiusut aarlerinartoqarnerinut assigiinngitsunut pingasunut agguarlugit 18-it paasineqarput. Sumiiffiit ajornartorsiorfiusut 18-it taakku amerlanersai pingaartumik Vaigatip Ikerasaaniittut aamma Uummannap sulluaniittut paasineqarpoq, Kalaallit Nunaata kitaani sumiiffinni allani sumiiffiit ataasiakkaajullutik (ataaseq Siorapaluup eqqaani, ataaseq Upernavik Kujalliup eqqaani, ataaseq Sisimiut eqqaanni ataaserlu Nuup kangerluani).

2024-mi qaqqanik sisoortoqarsinnaaneranik nuna tamakkerlugu paasiniaalluni misissuineq nutaaq aallartinneqarpoq. Sumiiffinnik nutaanik qaqqanik sisoortoqarfiusinnaasunik paasisaqarnissamut, aammalu sumiiffinni ilisimaneqareersuni ineriartornerup malinnaaffigineqarsinnaanissaanut, akuttunngitsumik paasiniaalluni misissuisarnissaq pingaaruteqarpoq.

6.3.1.2. Qaqqat sisoortarnerinik misissuinerit

”Kalaallit Nunaanni annertuumik qaqqanik sisoortoqarsinnaanerata aarlerinaateqarneranik misissuineq” (Qaqqat sisoortarnerannik misissuineq), danskit naalagaaffiannit 15 mio. koruuninik aamma Naalakkersuisunit 9. mio. koruuninik aningaasalersorneqartumik, 2019-imi aallartinneqarpoq. Qaqqat sisoortarnerannik misissuineq GEUS-imit ingerlanneqarpoq, Kalaallit Nunaanni Upalungaarsimanermut Ataatsimiititaliarsuup ujarassiuut suliatigut ilisimasaat tunngavigalugit akuttunngitsumik upalungaarsimanermut tunngasutigut inassuteqaatini nutartertarlugit. Qaqqat sisoortarnerannik misissuineq COVID-19 pissutaalluni ukiumik ataatsimik kinguaattoorluni, 2022-mi ukiakkut naammassineqarpoq.

Misissuinermi qaqqat marluk qaffasissumik aarlerinartorsiorfiusutut immikkoortulerneqarput (Umiammakku Nunaanni ”Karrat 3” aamma Kangerluarsummi Kigarsimap kangiani qaqqap ilaa). Sumiiffiit pingasut akunnattumik aarlerinartorsiorfiusutut nalilerneqarput (Paatuut aamma Illorsuaasaq, tamarmik Vaigatip Ikerasaaniittut kiisalu Nuup Kangerluani Qaarusuup Qaqqaa). Umiammakku Qaqqaanni ”Karrat 1” aamma ”Karrat 2” aamma qaqqap sisoornissaanut sumiiffittut annertuumik aarlerinaateqartutut nalilerneqarput kisianni ataatsimoortumik annikitsumik aarlerinaateqartutut nalilerneqarlutik, tassami Illorsuarni Nuugaatsiamilu inunnik najugaqartoqanngimmat. Sumiiffiit 12-it allat aarlerinaateqartutut nalilerneqanngillat. 2022-mi upernaakkut Kangerluarsummi qaqqaq qajannartortaqartoq paasineqarpoq.

6.3.2. Qaqqanik qajannartortalinnik nakkutiginninneq

Umiammakku Nunaanni nakkutiginninnermut, aarlerisaarinermut kalerrisaarinermullu periaatsinik pilersitsinissamut misissueqqaarneq 2021-mi Naalakkersuisut aallartippaat. Nakkutiginneriaatsimik, suliarineqarsinnaasunngorlugit ilimasaarutinik ineriartorteqqinneqarsinnaasunik, pilersitsisoqarsinnaasoq, misissuinerup takutippaa. Aarlerisaarutit Umiammakku Nunaanni qaqqani qajannartortalinni pitsaanngitsumik ineriartorneq malugissavaat, annertoorsuarmik qaqqap sisuunnginnerani aarlerisaarut aallartittussaalluni. Peqatigisaanik kalerrisaarutit, suliarineqarsinnaasumik periaaseqalersinnaanissamut ilisimatuussutsikkut teknologiikkullu ineriartortinneqartariaqartut, suliarineqarput.

Kalaallit Nunaanni nakkutiginninnermi periaatsip siulliup aallartinneqarnissaa, 2022-mi aasaanerani piviusunngortinneqarpoq aammalu assigiinngitsunik malugisaateqarluni uuttortaanerillu uteqqinneqartarlutik, taakku ornigulluni suliaqarnermi ingerlanneqartarlutik. Periaaseq seqernup qinngornerinik tigooqqaassutit, ikummatissanik tigooqqaassutit batterillu atorlugit nukissiamik pilersorneqarpoq. Periaaseq atorlugu attaveqaqatigiinneq VSAT-inut attaveqaat Tusass A/S-ip ikkussimasaa aqqutigalugu ingerlanneqarpoq. Nakkutiginninnermi periaaseq Geoprevent, suliffeqarfik qaqqat sisoortarnerinik nakkutiginninnermi immikkut ilisimasaqartuusoq, suleqatigalugu ineriartortinneqarpoq.

2023-mi Naalakkersuisut Kangerluarsummi nakkutiginninnermut periaatsimik, Umiammakku Nunaanni periaatsimut sanilliunneqarsinnaasumik, pilersitsipput.

Paasissutissat nalunaarsukkat katersorneqartut ullut tamaasa arlaleriarluni qarasaasiatigut iserfissiamut nassiunneqartarput, aammalu Naalakkersuisuni ujarassiuunit nakkutigineqarlutik. Qaqqanik qajannartortalinnik nakkutiginninneq innuttaasunut sumiiffinni aarlerinaateqarfiusuniittuni isumannaannerulersitseqataavoq. Nakkutiginninnermi periaatsip sukkatsikkiartuaartoqarluni aammalu qaqqani qajannartortalinni pisoqarluni pitsaanngitsumik

ineriartortoqarnera ilisarisinnaavaa. Nakkutiginninnermi paasissutissat nalunaarsukkat aamma qaqqani qajannartortalinni pisut ingerlanerannik, taakku pineranni, paasisimasaqarnerulersitsisussaapput. Pisut ingerlasarnerannik paasisimasaqarnissaq qaqqat sisoortarnerannik nakkutiginninnermi aammalu upalungaarsimanermut oqartussat isummerfigisassaannik ajornartorsiutitalinnik ineriartortoqarneranik takorluuisinnaajartuaarnissamut, kiisalu qaqqani sisoorfiusinnaasunut nunap immikkoortuini paasiniaasinnaanissamut, pingaaruteqartuuvoq.

Ilisimasallit suleqatigiit 2024-mi pilersinneqarput, tassani ilaatinneqarlutik Naalakkersuisuniit ujarassiornermut paasisimasallit upalungaarsimanermullu paasisimasallit suleqatigiit kiisalu kommunini najukkanilu sumiiffinni aarlerinartorsiorfisuni upalungaarsimasut immikkoortortat. Ilisimasallit suleqatigiit aarlerinaataasunik ajornartoornernillu aqutsinermut akuliutsinneqartumut kiisalu attaveqaqatigiinnermut isumannaallisaanermut najoqqutassamik ineriartortitsissapput.

6.3.3. Siunissami periarfissat

Nakkutiginninnermi periaatsit marluk maannakkorpiaq suliaqarfigineqarput. Naalakkersuisut alloriarnissaat tulleq tassaavoq, nakkutiginninnermut periaatsip, qaqqanik sisoortoqarnissaanik takorluukkat nutartikkat taakku aallaavigalugit, ilimasaarutinngorlugit kalerrisaarutinngorlugillu ineriartorteqqinneqarnissaat. Taamaalilluni piffissaagallartillugu, tassanngaannartumik pisoqanngineranni, eqqortunik iliuusissanik aallartitsinissamut periarfissaqassaaq.

6.3.4. Innuttaasunik akuutitsineq

2017-imiilli Naalakkersuisut ujarassiuut ilisimasaasa killiffii paasissutissiissutiginiarlugit, innuttaasut Nuugaatsiamiit Illorsuarniillu qimagutsinneqarsimasut arlaleriarlutik ataatsimeeqatigisarpaat. 2021-mi aamma 2023-mi Uummannami nunaqarfinnilu eqqaaniittuni innuttaasunik ataatsimiisitsinerit aamma ingerlanneqarput. 2023-mi juulimi aggustimilu innuttaasunik ataatsimiisitsinerit nalaanni nakkutiginneriaasissaq saqqummiunneqarpoq aammalu Namminersorlutik Oqartussani kommunimilu upalungaarsimasunit saqqummiisoqarluni. Naalakkersuisut qaqqat sisoortarnerannik nakkutiginninneq pillugu 2023-mi nittartagaliorput, tassani ilaatigut innuttaasut qaqqat sisoortarnerannut tunngasunik takusaminnik nalunaarutiginnissinnaallutik. Qaqqat sisoorsinnaanerinut nakkutiginninnissaq pillugu iserfissiamik innuttaasunut sammitinneqartumik nittartakkat govmin.gl-ip ataani 2023-mi Naalakkersuisut pilersitsipput. 2024-mi paasissutissanik nalunaarsukkanik, sumiiffinni nakkutigineqartuni akuttunngitsumik pisut nalilersorsinnaanissaannut naammattunik, tigusaqartoqarpoq. Pisunik nalilersuinerit ataasiarluni nassiunneqartarput.

6.4. Carbon Capture and Storage (CCS)

Carbon capture and storage (CCS) nunap iluani CO^2-nik unerartitsisarnermut toqqorsisarnermullu tunngassuteqarpoq. CCS sakkussat silap pissusaani ajornartorsiutinik pakkersimaarinissamut pisariaqartut ilagaat. 2021-mi CCS-inut suliassaqarfimmi aallarniutaasumik sulinerit aallartipput, aammalu Naalakkersuisut 2023-2028-mut Kalaallit Nunaata CO^2-nik unerartitsisarnermut toqqorsisarnermullu periusissiaq (”CCS-inut periusissiaq”) 2023-mi aggustimi akueraat. Periusissiaq taanna ukiuni aggersuni atuutsinneqalissaaq. Siunnerfigineqarpoq CCS-inut suliffissuaqarnermik, aatsitassanut suliassaqarfiup iluani piujuartussamik inuussutissarsiornermut suliassaqarfimmik nutaamik pilersitsiviusinnaasumik, pilersitsinissaq. Periusissiamut sinaakkusiussat iluani suliarineqassapput:

1. CCS-inut nunap sannaani periarfissaqarfiusunut nunap assiliorneq.
2. CCS-ip iluani Kalaallit Nunaata iluani ilisimasanik pisinnaasanillu inerisaaneq.
3. CCS-inut niuerfinni misissueqqissaarnermut nalunaarusiamik suliaqarneq.
4. CCS-inut suliffeqarfittut ilusilinnik suliaqarneq, nalilersuineq inassuteqarnerlu.
5. Imaarsilluni qillerinernik ingerlatsinissap isummerfigineqarnissaa.
6. CCS-inut malittarisassanik suliaqarneq atuutsitsilernerlu.
7. Nittarsaassinermi suliniutissat.

6.4.1. CCS-nut periarfissaqarfiusunik paasiniaaneq

CO_2-nik unerartitsinissamut toqqorsivimmiititsinissamullu Kalaallit Nunaata periusissiaa Naalakkersuisut 2023-mi juulimi akueraat, aammalu EU-mi pilersaarutit Capacity Facility aamma Green Growth aqqutigalugit piffissami 2024-27-mut CCS-inut suliassaqarfimmut katillugit 45 millioner koruunit missai immikkoortinneqarput.

Maannakkorpiaq Naalakkersuisut CCS-imut periusissiap immikkoortuinit pingasuusunit Immikkoortoq 1-ip piviusunngortinneqarnissaa naammassiniarnissaalu Naalakkersuisut ingerlappaat. Immikkoortumi tassani suliniutit arlalippassuit, Kalaallit Nunaanni nunap iluani CO2-nik toqqorsinissamut periarfissaqarfinnik nalilersuinissamut tunngavissaliisussat, aallartinneqarput. Suliniutit ilaat ilaatigut tassaavoq businesscase, 2025-p naalernerani tunniunneqartussatut naatsorsuutigineqartoq. Tassani CCS-inut suliniutinik pilersitsinissamut ilusiliat naleqquttut assigiinngitsut allaaserineqarput. Ujaqqat CO2-nik imerpalasunik manngersutut aatsitassanngorsinnaassusaat aamma misilerarneqaleruttorpoq, aammalu inerneri businesscase-mut iluaqutaassapput. Misissuinerit paasissutissanik nalunaarsukkanik tunngaviusussanik pingaarutilinnik pissarsititsipput, Kalaallit Nunaanni CCS-inut periarfissaqarfiit nittarsaanneqarnissaannut atorneqarsinnaasussanik.

CCS-inut periarfissaqarfinnik aallarniutaasumik misissuinerit Kalaallit Nunaata kitaani sumiiffinni toqqakkani ingerlanneqarput. Tassani sumiiffiit pingasut pineqarput: Qeqertarsuaq-Nuussuaq, Niaqunngunaq-Nuuk, aamma Kalaallit Nunaata kujataa. Immikkoortut sorliit CO_2-nik toqqorsinissamut naleqqunnerpaajunersut aammalu taakkua immikkoortut sumi inissisimanersut ilisimasaqarfigineqalissaaq. Kalaallit Nunaata kitaani CO_2-nik toqqorsinissamut periarfissaqarfiit pillugit ilisimasat paasiniarnissaannik ilungersuuteqarnerminni islandimiut ingerlatseqatigiiffiat Carbfix, CO_2-nik i basalt-ini (ujarak innermik anitsisartuneersoq) toqqorsisarnermut tunngatillugu ingerlatseqatigiiffiusoq nunani tamalaani siuttuusoq, aammalu GEUS, suleqatigalugit Naalakkersuisut sulipput.

6.5. Qillerummit qaqitanut toqqorsivik

2024-mi aningaasassat avataaneersut atorlugit qillerummit qaqitanut toqqorsivimmik nutaamik, atortorissaarutinut aserfallassimasunut kiassagaanngitsunullu taarsiisussamik, pisisoqarpoq. 2019-imi titartakkat suliarineqarput aammalu siunissami qillerummit qaqitanut toqqorsivissami nunaminertamik atortorissaarutinillu pisariaqartitsineq nalilersorneqarlutik, tassami Kangerlussuarmi toqqorsivimmi inissat tamakkereermata. Illumik naleqquttumik sumiissusersereernermi 2024-mi aaqqissuussinissap pilersaarusiornera aallartinneqarpoq, taamaalilluni qillerummit qaqitanut toqqorsivimmi naleqquttunik sulinermut takusaanermullu atortorissaarutinik atugassaqassalluni. Taamatuttaaq qillerummit qaqitanik nalunaarsuinissamut periaatsip nutaap atuutsinneqalernissaa aallartinneqarpoq. Illu nutaaq 1. marts 2025 tiguneqassaaq.

Naalakkersuisut maannakkorpiaq qillerummit qaqitanik uninngasuuteqarnermut atortorissaarutinik pingasunik atugassaqarput: Nuummi toqqorsivik nutaaq 1400 m^2-inik annertussuseqartoq. Kangerlussuarmi sannavitoqaq inersuaq 300m^2 missaannik annertussuseqartoq atorneqarpoq. Toqqorsivik taanna qillerummit qaqitanik pallenik 350-inik ulikkaarpoq, aammattaaq qillerummit qaqitat pallet 100-t missai allat inersuup silataani containerini inissisimatinneqarput. Inersuarmi misissugassanik tigusinissamut nerriviit sullivissat aammalu ujaqqanut pilattuut innaallagiamoortoq inissinneqarsimapput. Inersuaq kiassagaanngilaq. Narsarsuarmi inersuup immikkoortuani attartukkami qillerummit qaqitat pallet 100-t missai uninngasuutigineqarput.

7. Nittarsaassineq

Kalaallit Nunaannut, nunatut aatsitassarsiorfissatut orniginartutut, soqutiginninnerup taamaaginnartinnissaanut annertusitinnissaanullu, piffissaq tamaat nittarsaassinernik ingerlataqarnerit arlallit ingerlanneqarsimapput. Nittarsaassinermut suliniutit tassaapput ataatsimeersuarnerni nuisitsinernilu peqataaneq, oqalugiarnerit, isumasioqatigiinnerit, suliaqarluni isumasioqatigiissitsinerit, ataatsimiinnerit, aatsitassanut attuumassutilinnik saqqummersitsinerit aammalu nunap sannaanut paasissutissanik nalunaarsukkanik ingerlatitseqqiisarneq.

7.1. Nittarsaassilluni nuisitsinerit

Kalaallit Nunaata aatsitassaqarsinnaaneranik nittarsaassinerup ilaatut Inuussutissarsiornermut, Niuernermut, Aatsitassanut Inatsisit Atuutsinneqarnerannut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfik oqaluttuarisaanikkut isigalugu nunarsuaq tamakkerlugu aatsitassanik nuisitsinerni peqataasarpoq. 2024-mi Naalakkersuisoqarfik nuisitsinerni ataatsimeersuarnernilu makkunani peqataavoq: Toronto-mi PDAC, Nuummi *Business Mission Greenland 2024*, Nuummi *MSP Partners and MSP Forum/MINVEST*, London-imi *Resourcing Tomorrow* aamma Bruxelles-imi *Raw Materials Week*.

Toronto-mi PDAC, nunarsuarmi aatsitassarsiornermi nuisitsiviit annersaraat aammalu Kalaallit Nunaata atituumik nittarsaannissaanut periarfissiilluni. Ingerlatseqatigiiffiit Kalaallit Nunaanni suliaqartut tamarluinnangajammik nuisitsinermi tassani peqataasarput. Naalakkersuisut nuisitsinermi nuisitsiveqartarpoq, tassani soqutiginnittut maleruagassat, oqartussat suliarinnittarnerat aamma Kalaallit Nunaanni nunap sannaa pillugit paasissutissanik pissarsisinnaasarlutik.

Aamma PDAC nalaani ”Kalaallit Nunaata ullua *Greenland Day*” ingerlanneqartarpoq, tassani ingerlatseqatigiiffiit, oqartussat kattuffiillu Kalaallit Nunaanni suliassat pillugit paasissutissanik nutaanerpaanik saqqummiivigineqartarlutik. ”*Greenland Day*” Torontomi Danskit Konsulateqarfiat aamma Sulisitsisut suleqatigalugit ingerlanneqartarpoq. Tassani nersornaat ”*Prospector and Developer of the Year*” ingerlatseqatigiiffimmut imaluunniit inummut Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiorluni misissuinermut tunngatillugu immikkut suliniuteqarsimasumut tunniunneqartarpoq. Nutaatut EU aamma USA i 2024-mi *Greenland Day*-mi peqataapput. EU-p peqataaneranut tunngaviuvoq aatsitassanut suliassaqarfimmi periusissatigut suleqatigiinneq, EU-p 2023-mi Kalaallit Nunaannut isumaqatigiissutigisaa. EU aningaasalersuinermut sullissivinnit saqqummiinernik ilaatigut tapersiivoq. USA-mi nunanut allanut ministerip tullersortaa Jose W. Fernandez, ilisaritillugu, USA peqataavoq.

Naalakkersuisut EU-Kommissionip Kalaallit Nunaanni allaffia, 2024-mi ammarneqartoq, peqatigalugu *Business Mission Greenland 2024*, kiisalu Bruxelles-imi EU-Kommissionip ataani DG GROW aamma DG INTPA, aaqqissuuppaat. *Business Mission Greenland 2024*-mi ilaatinneqarput nuisitsineq, inuussutissarsiornermi suliaqartut oqartussallu akornanni ataatsimiinnerit, Kalaallit Nunaanni attaveqaasersuutit aammalu Kalaallit Nunaanni sanaartugassanut angisuunut periarfissat takutinniarlugit Nuummi nunanit tamalaani mittarfimmut sanaartorfimmut aamma Sikuki Nuuk Harbour-imut paasisassarsiorneq. Tamatuma saniatigut Lumina Sustainable Materials A/S-ip aatsitassarsiorfiata imaluunniit Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni innaallagissiorfiup takusarnissaat toqqarneqarsinnaapput. *Business Mission Greenland 2024,* EU-mit aningaasalersorneqarpoq.

Naalakkersuisut USA-mi Nunanut allanut ministereqarfik peqatigalugu Nuummi *MSP Partners and MSP Forum/MINVEST* aaqqissuuppaat. Taanna ulloq ataaseq ataatsimeersuarneruvoq, Kalaallit Nunaannit, USA-mit (ilaatigut USA-mi nunanut allanut ministerip tullia Jose W. Fernandez), Australien-imit, Tuluit Nunaannit aamma EU-Kommissionimit ornigulluni peqataaffigineqartoq. Peqataasut amerlanerpaartai tassaapput nunarsuaq tamakkerlugu qarasaasiatigut peqataasut. Isumasioqatigiinnermi nunat arlallit akornanni MSP Forum, tassaniillutik Amerikamit avannarlermit, Europa-mit aamma Asien-imit kiisalu Australien-imit nunat killiit sammillugit nunat aatsitassanik eqqussuisartut; aammalu nunarsuaq tamakkerlugu nunat aatsitassaqarluartut. Peqataasut allat akornanniipput Kalaallit Nunaanni ingerlatseqatigiiffiit pisinnaatitsissummik pigisaqartut aamma pisortat-namminersortut suleqatigiiffiat *The Minerals Investment Network for Vital Energy Security and Transformation* (MINVEST), USA-meersoq.

Inuussutissarsiornermut, Niuernermut, Aatsitassanut, Inatsisit Atuutsinneqarnerannut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoq, Naaja H. Nathanielsen *Mines and Money*-mi London-imi nuisitsivimmi *Resourcing Tomorrow*-mi oqalugiarpoq aammalu tassunga atasumi *Government Round Table*-mi peqataalluni, tassani aatsitassat pingaarutillit ineriartortinneqarnerat pillugu anigorniagassat nunat aatsitassaqarluartut aamma nunat nunanut killernut sammisumik aatsitassanik eqqussuisartut akornanni oqallisigineqarlutik.

Inuussutissarsiornermut, Niuernermut, Aatsitassanut, Inatsisit Atuutsinneqarnerannut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoq, Naaja H. Nathanielsen, Bruxelles-imi *Raw Materials Week*-mi, Kalaallit Nunaata ataatsimiinnermi saqqummiinerani oqalugiarpoq, tassani Kalaallit Nunaanni ingerlatseqatigiiffiit pisinnaatitsissummik pigisaqartut pingasut suliniumminnik saqqummiussillutik.

7.2. Inuit akornanni attaveqatigiittarfiit aamma nittartagaq

Inuussutissarsiornermut, Niuernermut, Aatsitassanut, Inatsisit Atuutsinneqarnerannut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfik LinkedIn aamma Facebook aqqutigalugit inuit attaveqaqatigiittarfianniippoq (SoMe), taakkua marluusut tamarmik taaguuteqarlutik Greenland Mineral Resources Authority. Taakku marluusut tamarmik ilisarnaatinut assilisanut allanillu ilisarnaatinik assigiinnik atuiffiupput, tamatumalu takusaasunut malinnaasunullu taakku marluk ataqatigiissinnissaat ajornannginnerulersippaa. SOME aqqutigalugit malinnaasut nutaarsiassaqartinneqartarput – ilaatigut inuussutissarsiortunit sammisanillu allanit nalinginnaasumik nutaarsiassat tassaniittarlutik.

LinkedInimi ilisarnaammi pingaartumik nunani tamalaani suleqatigisartakkat soqutiginnittullu siunnerfigineqarput.

Facebookimi ilisarnaat pingaartumik kalaallisut danskisullu ingerlanneqarpoq, aammalu innuttaasunut qaninnerusumik paasissutissanik imaqarluni, ilaatigut tamanut ammasumik tusagassiuutitigut nalunaarutit, suliffissat allagarsiissutigineqartut assigisaallu tassaniillutik.

Quppernerni marluusuni tamaginni Naalakkersuisoqarfiup aamma Aatsitassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqarfiup nammineerlutik nittartagaannut, govmin.gl-imut, amerlanertigut linkinik ikkussisoqartarpoq. Govmin.gl inuussutissarsiortunut sammitinneqarneruvoq, aatsitassarsiorluni misissuinermut aatsitassarsiorfimmillu ingerlatsinermut inatsisit tunngavigineqartut, nalunaarutit il.il. tassaniillutik. Govmin.gl tuluttut, kalaallisut danskisullu ingerlanneqarpoq.

Greenmin.gl pingaartumik Kalaallit Nunaanni aatsitassat peqarfiillu pillugit paasissutissanut pissarsiarineqarsinnaasumut pingaarnertut iserfissiaavoq. Tassani aatsitassarsiorluni misissuinermut ingerlatseqatigiiffiit aamma ilisimatuut Kalaallit Nunaanni nunap sannaa pillugu paasissutissaanik nalunaarsukkanik, nalunaarusianik, nunap assinginik aamma ilisimatuussutsikkut tunngavissanik paasissutissanik pissarsisinnaallutik. Paasissutissat nalunaarsukkat nutaat ingerlaavartumik nittartakkamut tassunga, tuluttuujusumut aammalu Naalakkersuisut aamma GEUS-ip akornanni suleqatigiiffiusumut, ilanngunneqartarput.

7.3. Saqqummersitat

Ujarassiornermut Immikkoortortaqarfiup nutaarsiassaq ”Minex”, Aatsitassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqarfimmiit aamma Ujarassiornermut Immikkoortortaqarfimmiit nutaarsiassanik imaqartoq ukiut tamaasa saqqummersittarpaa, kiisalu Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiorluni misissuinermi aatsitassarsiorfinnilu suliassat amerlanerpaartaannik nutarterisarluni. Tamatuma saniatigut ujarassiuut Ujarassiornermut Immikkoortortaqarfimmeersut ilisimatuussutsikkut atuagassiani assigiinngitsuni allaaserinnittooqataasarput.

Inuussutissarsiornermut, Niuernermut, Aatsitassanut, Inatsisit Atuutsinneqarnerannut Naligiissi-taanermullu Naalakkersuisoqarfiup aatsitassat aamma ujarassiornerup ilisimaneqarnerulersinnissaat siunertaralugu, Kalaallit Nunaanni nunap sannaa pillugu meeqqanut atuagaq suliaraa. Atuagaq kalaallisut danskisullu saqqummersinneqarpoq aammalu 2019-imi meeqqat atuarfianni atuartunut tamaginnut agguaanneqarluni. Tuluttuua suliarineqaleruttorpoq.

Ukiut tamaasa atuagaaqqat aamma naqitat paasissutissiat, nittarsaassinissamut nalinginnaasumillu paasissutissiinissamut suliarineqartarput.

7.4. Ujarassiorit

Ujarassiorit tassaavoq ukiumoortumik ujarassiornermi unammisitsineq, 1989-miilli ingerlanneqartartoq. Ujarassiorimmut atatillugu Kalaallit Nunaanni najugaqartut tamarmik ujaqqanik misissugassanik misissorneqartussanngorlugit nassiussinissamut periarfissaqarput. Siunertaavoq aatsitassannguuttunik soqutiginaatilinnik nassaarniarsarinermi, innuttaasut sumiiffimmi najukkaminni ilisimasaminnik atorluaanissaat aammalu Kalaallit Nunaanni nunap sannaanut soqutiginninnerup siammarternissaa. Nassaarineqartut soqutiginaateqarnerpaat akissarsitinneqartarput.

Ujarassiorimmi misissugassat tiguneqarsimasut amerlassusaat:

Ukioq	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Misissugassat nassiunneqartut	914	1100	750	384	248	571	503
Misissugassat akuutissat uumaatsut atorlugit misissoqqissaarneqartussatut nassiunneqartut	168	169	91	135	28	106	50

Ujarassiorit-pilersaarummut 2020 tungaanut nalinginnaasumik peqataasartut amerliartoreernerisa kingorna, COVID-19 pillugu pissutsit pissutaallutik kinguariartoqarpoq, immaqalu nittarsaassineq naammassimanani.

Ujarassiorit-pilersaarummut atatillugu misissugassat saffiugassanik assigiinngitsunik qaffasissumik akoqartut tiguneqarput. Aammattaaq misissugassat ujaqqanik pinnersaasiassanik akullit, annikitsumik aatsitassarsiornissamut pisinnaatitsissummik pigisaqartunut naleqquttunik peqarfinnik nutaanik ilisimannilersitsisut, tiguneqarput.

8. Maleruagassiineq

8.1. aatsitassat pillugit ingerlatallu tamatumunnga pingaarutillit pillugit inatsisartut inatsisaat nr. 7, 7. december 2009-meersoq (aatsitassanut ikummatissanullu inatsit)

1. januar 2010 suliassaqarfiup akisussaaffigilerlugu tiguneqarneraniilli, aatsitassanut suliassaqarfik aatsitassat pillugit ingerlatallu tamatumunnga pingaarutillit pillugit inatsisartut inatsisaat nr. 7, 7. december 2009-meersumi (aatsitassanut ikummatissanullu inatsit) maleruagassiivigineqarpoq. Inatsisip akuerineqarneraniilli taanna arlaleriarluni allanngortinneqartarpoq. Allannguutit marluk 2024-mi atuutilerput.

- Aatsitassat pillugit ingerlatallu tamatumunnga pingaarutillit pillugit inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaat (aatsitassanut ikummatissanullu inatsit) (Aatsitassanut tunngasunik suliaqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaata akuerineqarnerata malitsigisaanik sunniutaasumik allanngortitsinerit). Allannguut aatsitassanut tunngasunik suliaqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaata, aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi aalajangersakkat ilaannik taartaasup, akuerineqarneranut atatillugu akuerineqarpoq (takukkit matuma kingulianiittut).
- Aatsitassat pillugit ingerlatallu tamatumunnga pingaarutillit pillugit inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaat (aatsitassanut ikummatissanullu inatsit) (Najukkani aatsitassanut tunngasunik suliaqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaata akuerineqarnerata aammalu upalungaarsimanermut ataatsimiititaliarsuaq pillugu aalajangersakkat atorunnaarsinneqarnerisa malitsigisaannik sunniutaasumik allanngortitsinerit). Allannguut najukkani aatsitassanut tunngasunik suliaqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaata, aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi aalajangersakkat ilaannik taarsiisup, akuerineqarneranut atatillugu akuerineqarpoq (takukkit matuma kingulianiittut).

8.2. Aatsitassanut tunngasunik suliaqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 26, ulloq 13. juni 2023-meersoq (aatsitassanut tunngasunik suliaqarnermut inatsit)

Aatsitassanut tunngasunik suliaqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat ulloq 1. januar 2024 atuutilerpoq. Inatsimmi aatsitassanut tunngasunik suliaqarnerit annertunerusumik annertussuseqartut kisimi, maleruagassiivigineqarput, tassa imaappoq misissueqqaarnissamut, aatsitassarsiorluni misissuinissamut aamma piiaanissamut akuersissut. Inatsimmi suleriaatsini atuutereersuni annertunerusunik allanngortitsinernik atuutilersitsisoqanngilaq. Inatsit aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi aatsitassat pillugit aalajangersakkanit ersarinneruvoq, aammalu ilusiligaanermini nunani tamalaani malitassanik aammalu suliffissuit kissaataannik annertunerusumik naammassinniffiulluni. Tamatuma saniatigut inatsimmi Naalakkersuisut suliassaqarfimmi maleruagassanik atuutsitsinissamut pitsaanerusunik periarfissiisoqarpoq, tassami Naalakkersuisut inatsimmi attuumassuteqartunik pineqaatissiinissamut periarfissaqalermata.

8.3. Najukkani aatsitassanut tunngasunik suliaqarnerit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 34, ulloq 4. juni 2024-meersoq

Najukkani aatsitassanut tunngasunik suliaqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat ulloq 1. juli 2024 atuutilerpoq. Inatsimmi annikinnerusumik annertussusilimmik aatsitassanut tunngasunik suliaqarnissaq kisimi maleruagassiivigineqarpoq, tassa imaappoq

- Inuit ataasiakkaat akuersissummik peqaratik aatsitassanik katersisarnerit piiaasarnerallu.
- Siusinnerusukkut ”annikitsumik aatsitassarsiorneq”, maannakkut taagorneqalerpoq ”najukkani aatsitassanut tunngasunik suliaqarneq”.
- Ujaraaqqanik, ujaqqanik assigisaannillu aatsitassanik, Kalaallit Nunaanni illuliassani imaluunniit sanaartugassanik illuliamut atortussatut imaluunniit sanaartornermut atortussatut atorneqartussanik piiaaneq.

8.4. Peqquserlunnernik pitsaaliuinermut politikki

Peqquserluttuliornerit inuiaqatigiinni patajaatsuunermut navianartorsiortitsisarput, aammalu oqartussaaqatigiinnermi sullissivinnut naleqartitanullu tatiginnikkunnaarsitsisarlutik. Inuiaqatigiinni oqartussat inuiaqatigiinnut ataatsimoortunut sullissineri pinngitsoorneqarsinnaanngillat. Peqquserluttuliornernut akuersaartumik inissisimasoqarpat imaluunniit isiginngitsuusaartoqarpat, Inatsisit inatsisinilu tunngaviusut isumaaruttussaapput. Tamanna tamaginnut inuuniarnerminni oqartussat innarligassaanngissusaannik pinngitsuuisinnaanngitsunut innarliisarpoq.

Peqquserluttuliornerit assigiinngitsorpassuarnik iluseqartarput. Ilisimaneqarnerpaajupput akiliilluni peqquserlutsitsineq, peqquserlunneq, aningaasanik paarisanik tillinneq imaluunniit pinngitsaaliilluni akiliisitsiniaaneq. Peqquserluttuliornermi nalilinnik nuussisarnerit ilaasinnaapput, aningaasanik imaluunniit tunissutinik – tassani aamma sunniuteqarneq iluaqutiginiarlugu, pitsaanerusumik immikkut piniarnissamut, immikkut illersorneqarnissamut, immikkut sullinneqarnissamut imaluunniit iluaqusiisussamik suliarinninnissamut, kiffartuussinerit pineqartunut ilaasinnaapput.

Inuiaqatigiit oqartussanut annertoorujussuarmik tatiginnittarput. Tatiginninneq taanna paarilluarneqartussaavoq aammalu siunissami inuiaqatigiinnut oqartussaaqatigiittunut iluaqutaasumik illersorneqartussaalluni.

Aatsitassanut oqartussat ulluinnarni aatsitassarsiornermik suliaqartunut annertuumik attaveqartarnerat immikkut ilisarnaataavoq. Oqartussat aatsitassarsiornermik suliaqartunut qanimut suleqateqarneranni, peqquserluttoqarsinnaanera aarlerinaateqarnerulertartoq, misissuinerit kattuffinnit arlalinnik ingerlanneqartut paasinarsisippaat. Naalakkersuisoqarfiup suliassaqarfii ilaatigut nittarsaassisarnerup iluaniipput kiisalu misissueqqaarnissamut, aatsitassarsiorluni misissuinissamut piiaanissamullu akuersissutinik isumaqatiginninniarnerit. Nittarsaassinerup isumaqatiginninniarnerullu malitsigisaanik nunami namminermi nunanilu tamalaani ingerlatseqatigiiffiit Kalaallit Nunaanni taamatullu Kalaallit Nunaata avataani ataatsimiinnissat pisariaqartinneqartarput. Tamanna pissutigalugu, sioqqutaaraluni peqquserlunnernik pitsaaliuinermut politikkimik suliaqarnikkut, peqquserluttoqarsinnaanerata aarlerinaateqanginnerulernissaanut suliniuteqartoqarpoq. Politikkip malitsigisaanik Naalakkersuisoqarfiup sulisui peqquserlunniarsarinerit paasinissaannut iliuuseqarfiginissaannullu atuartinneqarsimasussaapput ilitsersorneqarsimasussaallutillu. Peqquserlunnernik pitsaaliuinermut politikki politikkiinnarmiit annertuneruvoq. Peqquserluttumik

pissusilersortarnerup pitsaaliornissaanut pinngitsoortinnissaanullu sulisunut malittarisassaqarpoq. Politikki 2015-imi martsimi akuerineqarpoq aammalu tamakkiisumik atuutsinneqalereerluni.